Berichten Buitenland

Voor de Nederlandse agribusiness | jaargang 34, nummer 11, november 2008

- Hongarije: een wereld te winnen
- Oekraïne: van graanschuur naar hypermarkt
- Vietnam: op weg naar een duurzame acquacultuur

Foto van de maand

Een foto zegt soms meer dan duizend woorden. En dan vooral foto's die vooruitstrevende staaltjes agri-techniek laten zien. Stuur uw beste foto op en omschrijf kort waarom deze de titel 'foto van de maand' verdient. E-mail: s.h.hoff@minlnv.nl

Vissers in Vietnam vangen panga. Op pagina 8 alle ins and outs over acquacultuur in Vietnam.

Foto: met dank aan LNV-afdeling Vietnam

Deze maand in

Berichten Buitenland

Hongarije: een wereld te winnen

2

Kansen voor agrobusiness, maar niet op een presenteerblaadje

Oekraïne: van graanschuur naar hypermarkt

6

De koopkracht van de consument neemt toe

Vietnam: op weg naar een duurzame acquacultuur

8

Over PPP en Train-de-Trainer

5 De rondgang...

5 Column

11 Kort Graag...

12 Korte berichten uit het buitenland

16 Nieuws

17 Exportise

19 Externe marktrapporten op internet

20 LNV-afdelingen in het buitenland

Omslagfoto

Wijngaard in Tokaj, Hongarije.

Op pagina 3 een schets van de markt in dit land.

Foto: Photolibrary / Hollandse Hoogte.

Colofon

Berichten Buitenland is bestemd voor het Nederlandse agrarische bedrijfsleven en is een uitgave van de directie Industrie en Handel van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Het doel is informatieverstrekking over relevante ontwikkelingen op agrarisch handelsgebied, buitenlandse markten, handelsbemiddeling enzovoort. De LNV-afdelingen in het buitenland dragen in sterke mate bij aan de berichtgeving in dit blad.

Er wordt gedrukt op een chloorarme papiersoort, in een inktbesparend FM-raster. Er wordt verzonden in recyclebare sealbags.

Uitgever
Ministerie van Landbouw,
Natuur en Voedselkwaliteit
Directie Industrie en Handel
www.minlnv.nl/agribusiness

Redactieadres
Redactie Berichten Buitenland
T.a.v. Sabine Hoff
Postbus 20401
2500 EK Den Haag
Tel. +31 (0)70 378 52 59
E-mail: s.h.hoff@minlnv.nl

Informatie en abonnementen
Voor informatie over artikelen of een (gratis) abonnement kunt u contact opnemen met Jacques Verbeek
Tel. +31 (0)70 378 40 64
Fax +31 (0)70 378 61 23
E-mail: j.j.m.verbeek@minlnv.nl

Realisatie
JB&A exxion communicatie

Aan dit nummer werkten mee:
Jaap Holwerda, Jelle Landstra, Hans van der Lee, Jacqueline Rogers, Rubert Konijn, László Iványi.

Druk
Den Haag Offset

ISSN 0920 – 0975

De informatie, meningen en opinies in dit blad worden naar voren gebracht buiten verantwoordelijkheid van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit.

Het overnemen of vermenigvuldigen van artikelen uit dit blad is alleen toegestaan onder vermelding als volgt: Berichten Buitenland, [maand/jaar], [pagina's].

landbouw, natuur en voedselkwaliteit

Het primaire doel van de directie I&H is het bevorderen van duurzame en vitale agroketens, alsmede het bijdragen aan een duurzame internationale concurrentiepositie van het Nederlandse agrobedrijfsleven. Dit zijn tevens de vier kernbegrippen van het werkterrein van de directie I&H. Onder *duurzame* wordt verstaan: maatschappelijk verantwoord conform de drie P-gedachte (Profit, People en Planet). *Vitale* houdt in dat wordt gestreefd naar versterking van de internationale concurrentiekracht. Uit *agro* blijkt dat de focus ligt op de landbouw- en voedingssector. *Ketens* verwijst naar een perspectief dat de gehele agrofood-kolom omvat, te weten van primaire sector tot aan de consument.

Kansen voor agrobusiness, maar niet op een presenteerblaadje

Hongarije: een wereld te winnen

Sinds de toetreding tot de EU in 2004 is Hongarije nog volop in beweging om zich aan te passen aan de nieuwe situatie. De landbouw heeft van oudsher een sterke positie, maar na de omwenteling in 1989 zijn de kussens krachtig opgeschud. Vooral de veehouderij liet een sterke terugval zien, terwijl de akkerbouw weer een langzame maar gestage groei vertoont. Verschillende Nederlandse ondernemers lieten zien dat er ook voor hen kansen zijn, maar aan het succes gaat een forse inspanning vooraf.

De ontwikkeling van Hongarije sinds de toetreding tot de EU is niet los te zien van de vroegere situatie: het communisme, de omwenteling van 1989 en de overgang naar een markteconomie. Na de omwenteling is de bestaande sociaal-economische structuur op het platteland ingrijpend veranderd: de landbouwproductie vond in de communistische tijd plaats op grootschalige staatsbedrijven en coöperaties, met daaromheen als satellieten de vele kleine bedrijfjes van de werknemers. Deze kleine bedrijfjes kregen hun grondstoffen en zaaigoed van het grootlandbouwbedrijf en leverden hun product daar aan terug. De productie van deze kleine bedrijfjes betrof evenwel een aanzienlijke bijdrage aan de totale productie en ondanks de tekortkomingen van dit systeem waren er wel degelijk technische ontwikkelingen. Zo was de Hongaarse varkenshouderij in de jaren 80 zeer modern, ook in vergelijking met Nederland.

Met de introductie van een markteconomie zijn de afzetkanalen via de overheid weggevallen. Bedrijven moeten zich zien te ontwikkelen zonder veel kennis en ervaring op het gebied van marketing en met zeer beperkte financieringsmogelijkheden.

Rond de stad Kalocsa staan de velden vol lage groene planten met donkerrode paprika's

Foto: Wim Oskam / Hollandse Hoogte

Kenschets per sector

Varkenshouderij: Sanering van kleinschalige bedrijfjes, die voorheen nog ruim 60% van de varkensstapel vertegenwoordigde. Moderne varkenshouderij biedt perspectief, mits het management goed is en er goede waarborgen zijn voor de afzet. Er zijn grote investeringsprojecten gaande onder andere van de Hongaarse vleesindustrie zelf die de aanvoerketen in eigen hand wil hebben.
Pluimveehouderij: Driekwart van de dieren wordt gehouden op kleine bedrijven. Krimpende sector, als gevolg van stijgende inputkosten en dalende opbrengstprijzen.
Rundveehouderij: Dalende melkveestapel sinds 1989, tot circa 300.000 stuks nu. Gemiddelde melkproductie van 6130 kilogram per koe per jaar. De sector wordt gedomineerd door grootschalige bedrijven. Het door de EU toegekende melkquota van iets minder dan 2 miljard kilogram wordt voor 75% volgemolken. Export van melk naar buurlanden is weer in opmars. Afzet vooral naar Italië maar ook richting Kroatië en Roemenie.
Akkerbouw: Ontwikkelt zich gunstig sinds toetreding tot de EU. Aardappelteelt is beperkt (28.000 hectare in 2007). Zelfvoorzienend betreffende aardappelen, tarwe, maïs en zonnebloemolie.
Fruitteelt: Totaal circa 100.000 hectare, waarvan 40.000 hectare appels, 20.000 hectare peren, kersen, morellen, pruimen en watermeloenen. Zelfvoorzienend voor deze producten.
Sierteelt: Bescheiden sector met een areaal van 2800 hectare. Teelt van zomerbloemen in de vollegrond, daarbuiten productie onder 400 hectare glas en foliekassen. Biedt persepctief? Volop kansen?
Tuinbouw: Profiteert van gunstige klimatologische eigenschappen, waaronder de hoge lichtintensiteit (Zuid-Hongarije) en regionale beschikbaarheid van goedkope thermale energie. Groeiende regionale markt voor voedingstuinbouw en sierteelt. Impulsen zijn nodig op het gebied van technologie, marketing en financieringsmogelijkheden. Verwerking en vermarkting staan op achterstand. Biologische tuinbouw is in opkomst dankzij toenemende afzetmogelijkheden in Oostenrijk en Duitsland. Bedekte teelt onder glas en onder tunnels (paprika 45%, komkommer 20%, tomaten 25%) is bescheiden.

En de recente verhoging van de basisrente van de Hongaarse centrale bank naar 11,5% maakt het er voor hen niet gemakkelijker op. Dan is er voor de landbouw nog het probleem dat alleen privé-personen landbouwgrond in eigendom kunnen verwerven en dan nog met een maximum van 300 hectare per persoon. Buitenlanders zijn daarvan uitgesloten en kunnen geen grond verwerven, een situatie waaraan pas waarschijnlijk in 2013 een einde zal komen. Dit betekent dat grond moet worden gepacht van de overheid (voormalige staatsbedrijven) of van soms honderden kleine eigenaren met elk maar enkele hectares (voormalige coöperaties). Het grondeigendom op naam van bedrijven is momenteel een politiek discussiepunt. Dat buitenlandse investeerders geen landbouwgrond kunnen kopen, remt de introductie van nieuwe technologie en marketingmethoden. Gunstige aspecten van de Hongaarse situatie zijn de open economische structuur, de ligging ten opzichte van de overige Oost-Europese afzetmarkten en het grote areaal landbouwgrond. Hongarije is in politiek opzicht een stabiel land en de zakelijke markt staat doorgaans positief tegenover buitenlandse investeerders; samenwerking met buitenlandse partners wordt gezien als de manier om exportmarkten te creëren, nieuwe technologieën te introduceren en bedrijfskapitaal te verwerven.

Retail opvallende uitschieter

Een positieve uitschieter in deze toch wat zwaarmoedige algemene teneur is de retail. Met de komst van een waaier van internationale ketens heeft deze zich heel snel ontwikkeld. Tesco, Auchan, Spar, Penny, Lidl, Metro, Cora/Delhaize en ALdi hebben zich in Hongarije gevestigd. Maar ook de lokale ketens ontwikkelen zich snel, zoals CBA, Coop en Real. Ondanks de komst van deze super- en hypermarkten is er evenwel nog steeds plaats voor kleine buurtwinkels: de automobiliteit van de bevolking is beperkt en de winkel om de hoek is dan de aangewezen lokatie voor de dagelijkse boodschappen. Daar komt bij dat de overheid het voeren van lokale producten stimuleert, mits voldaan wordt aan eigentijdse leveringsvoorwaarden en dat is voor lokale leveranciers niet steeds eenvoudig. Er is dan ook een grote behoefte aan verbetering van de bedrijfsstructuur van toeleveranciers en detailhandels, met aandacht voor hoeveelheid, kwaliteit, tijdige levering, etcetera. De zwakke positie van de verwerkende industrie betekent bovendien dat de afzet voor de landbouwbedrijven risicovol is en tijdige betalingen niet steeds vanzelfsprekend zijn. Toch zijn er wel degelijk kansen voor goede ondernemers in de landbouw. Dit wordt aangetoond door enkele Hongaarse investeerders en buitenlanders die zich hier hebben gevestigd.

EU grootste afnemer

Dat Hongarije kansen biedt voor de agrosector is te danken aan de goede landbouwkundige potentie van de grond, het gunstige klimaat en de centrale ligging in een zich snel ontwikkelend deel van Europa, met bovendien aanzienlijke Hongaarse minderheden in de buurlanden. De Hongaarse markt zelf is klein, maar kwaliteit wordt gewaardeerd. Voor de omwenteling in 1989 ging het grootste deel van de agrarische export naar de Sovjet Unie, waar ook een markt was voor de mindere kwaliteiten. Die afzet is begin jaren 90 sterk teruggevallen toen Rusland kampte met betalingsproblemen en Hongarije de leveringen staakte. De exportpositie van destijds heeft Hongarije maar zeer ten dele kunnen terugveroveren

‘Met de introductie van een markteconomie zijn de afzetkanalen via de overheid weggevallen.’

en inmiddels is de Russische markt totaal veranderd. De export richt zich nu sterk op de Europese Unie, die met 70% van de agrarische export het belangrijkste afzetgebied is in dit segment. De agrarische handelsbalans met de EU vertoont sinds de toetreding evenwel van jaar tot jaar een dalend overschot, met name door de groeiende import. Een ander belangrijk voordeel is dat de productiekosten in zowel akkerbouw, veehouderij als tuinbouw relatief laag zijn. Voor de akkerbouw is de ontwikkeling van de veehouderij belangrijk, als afnemer van grondstoffen voor diervoeders. Door de hoge transportkosten bij export is de graanmarkt vooral lokaal. Gezien het productieoverschot in Hongarije en de hoge transportkosten ligt de graanprijs in Hongarije doorgaans enkele tientallen euro’s lager dan in Rotterdam.

Akkerbouw bescheiden groeier

De akkerbouwsector is veruit de belangrijkste sector van de Hongaarse landbouw en laat sinds 2004 weer een bescheiden groei zien. Dit als gevolg van het EU-landbouwbeleid: de directe betalingen per hectare en de graaninterventie, die nu overigens afgebouwd wordt. Verder speelt nu, voor zolang het duurt, de vraag naar bio-energie.
De belangrijkste producten zijn granen (tarwe en maïs). Het areaal granen is van jaar tot jaar stabiel en bedraagt circa 2,8 miljoen hectare, bijna 60% van het totale akkerbouwareaal. Daarna volgen oliehoudende zaden (zonnebloem, koolzaad) met circa 600.000 - 700.000 hectare. Om te voldoen aan de vraag naar grondstoffen voor bio-energie groeide het areaal koolzaad de afgelopen jaren van 70.000 naar 250.000 hectare.
Het suikerbietenareaal is in de laatste jaren enigszins ingekrompen, onder meer door herstructurering in de suikerindustrie ten gevolge van het EU-beleid en de daarmee samenhangende sluiting van een reeks suikerfabrieken. De aardappelproductie is met 0,5% van de akkerbouwareaal van gering belang voor de akkerbouwsector en aardappelverwerking vindt nauwelijks plaats.

Grootschalige veehouderij

Afschaffing van nationale subsidies, hoge voederprijzen en gebrek aan financieringsmogelijkheden om de sector te moderniseren, maken het voor kleine veebedrijven bijzonder lastig om het hoofd boven water te houden, maar degenen die kans zien de afzet goed te organiseren en de kosten te beheersen, zijn in staat om goede rendementen te behalen.

Zo vestigde zich in 1992 met succes het van oorsprong Nederlandse bedrijf Hunland Trade. Hunland heeft als hoofdactiviteit de import en export van vlees en vee – waaronder rundvee, varkens en lammeren – en veetransport. Het bedrijf ontwikkelde zich voorspoedig en heeft nu vestigingen in Roemenië, Slowakije, Servië, Griekenland en Nederland en heeft bovendien een melkveebedrijf met circa 1.000 melkkoeien en een vleesveebedrijf met 12.000 tot 14.000 stieren en kalveren. “De Hongaarse melkveehouderij bestaat vooral uit grote bedrijven, van gemiddeld 400 stuks melkvee per bedrijf, maar met veelal verouderde en inferieure technologie en bedrijfsuitrusting”, zo schetst Suzanne Janssen, algemeen directeur van Hunland: “Wat we signaleren is dat de bedrijven voortdurend groter worden en dat kleine bedrijven, met minder dan 100 dieren, afvallen. Bij de grotere bedrijven daarentegen wordt er volop gebouwd en gemoderniseerd mede dankzij EU-subsidies. Dit levert absoluut mogelijkheden op voor het Nederlandse agro-bedrijfsleven. Te denken valt dan aan stalinrichting, technologie en kennis. Vooral in de varkenshouderij is een achterstand in te halen”. Ook voor Nederlandse boeren ziet Janssen kansen in Hongarije, maar met een kanttekening: “Boeren die hier iets willen beginnen doen er wel verstandig aan om zelf aanwezig te zijn bij de bedrijfsvoering en zich hier te vestigen en niet, zoals soms gebeurt, het bedrijf te leiden op afstand, vanuit Nederland.”

Jaap Holwerda, László Iványi en Jelle Landstra (LNV-afdeling Budapest)

Gedroogde paprika’s sieren een Hongaars winkeltje.

Een maandelijkse rondgang langs de Nederlandse agri-vloer

De rondgang…

Els Versluis,

Marketing & Communicatiemanager
Lely Holding S.à r.l

"Onze missie is om het leven van de veehouder zowel in sociaal als financieel opzicht te verbeteren. Dat doen we door voor hen innovatieve concepten en producten te bedenken die het leven op een boerderij makkelijker en efficiënter maken."

Lely, waar wereldwijd zo'n 1200 mensen werken, viert dit jaar het 60-jarig jubileum en inmiddels is het bedrijf in evenzoveel landen actief. "Onze kracht is innoveren", zegt Versluis. "Dat betekent dat we voor een belangrijk deel voor verkoop en distributie samenwerken met lokale dealers, franchisenemers en importeurs.

De melkrobot, een van de producten van Lely, is door veehouders uitgeroepen tot de innovatie van de vorige eeuw. Voor Lely is die innovatie ook een duidelijke focus geweest op verdere productontwikkeling. "Zo passen we steeds meer robottechnologie toe om de processen binnen zo'n stal verder te automatiseren", legt Versluis uit. Neem daarbij de ontwikkelingen binnen de melkveehouderij zoals de discussie rondom de afschaffing van het quotum, de algehele schaalvergroting, en je kan niet anders dan constateren dat er flinke stappen worden genomen in een sector die tot voor kort niet of nauwelijks geautomatiseerd was. Lely speelt daar op in en probeert de veehouder steeds weer verder te helpen. Versluis: "Onlangs hebben we met succes een geautomatiseerde voerschuif geïntroduceerd en we zien dat daar direct veel vraag naar is."

"De innovatiedrang binnen Lely is bijzonder. Je merkt dat de mensen die hier werken een sterke binding hebben met de sector en echt gecommitteerd zijn om de missie tot uitvoering te brengen. Dat klinkt misschien wat zweverig, maar het komt er gewoon echt op neer dat heel veel mensen betrokken zijn om verbeteringen in deze sector tot stand te brengen. Iedereen binnen Lely denkt daarover na."
De toekomst staat centraal in het jubileumthema van Lely: '60 years of innovations, go for the future'. Versluis: " Ter ere van ons 60-jarig bestaan hebben we een boek uitgebracht waarin visionairs als minister Gerda Verburg, trendwatchter Adjied Bakas en de Amerikaanse Temple Grandin beschrijven hoe de sector er in het jaar 2048, als Lely 100 jaar bestaat, uit zal zien. Het is goed om terug te kijken, maar uiteindelijk nog veel belangrijker om vooruit te kijken."

Column Doeke Faber

Grenzeloze kennis

De term 'Greenport', ooit bedacht door de Vereniging van Bloemenveilingen Nederland (VBN), is de groene tegenhanger van de Nederlandse 'Mainports' - zoals Schiphol en de Rotterdamse Haven - of onze 'brain ports'.
Met 'Greenport' wordt bedoeld het cluster van activiteiten dat plaatsvindt in en om de tuinbouw in één van de vijf tuinbouwregio's. Het Greenportconcept bood de mogelijkheid om op een nieuwe manier het economisch reilen en zeilen van een tuinbouwregio te analyseren en op basis daarvan beleid te maken, de verschillende overheden als partner mee te nemen en politieke steun te vragen op regionaal en nationaal niveau.
Met de steun van de Minister en het ministerie van LNV, speelt Greenport Nederland nu een voorname rol in de verdere ontwikkeling van de Nederlandse Tuinbouw.
In de internationale tuinbouw is Nederland een voorname speler. Op het gebied van veredeling, productie, techniek, energie, internationale logistieke dienstverlening, en toeleverende industrie zoals kassenbouw, software ontwikkeling, en (biologische) gewasbescherming, kijkt het buitenland naar Nederland voor state-of-the-art ontwikkelingen. Maar betekent dat noblesse oblige?
Moet Nederland voldoen aan al die verzoeken uit het buitenland om de nieuwste kennis en technologische ontwikkelingen te delen? De tuinbouw elders een duwtje in de rug te geven om zich tot een volwaardige partner in productie en handel te kunnen ontwikkelen? Met andere woorden moet de Nederlandse tuinbouw haar eigen concurrentie organiseren?
Het antwoord luidt: ja, mits! Immers, Nederland is groot geworden door haar kennis te delen en te exporteren. De internationale virtuele snelweg biedt overigens alle kansen om alle soorten van kennis en informatie zonder iemand te vragen. Maar waarom dan toch delen?
Door proactief onze kennis en know how te delen, biedt het ook kansen voor ons menselijk kapitaal en goederen. In elk voornaam tuinbouwgebied, waar dan ook, vindt men ons uitgangsmateriaal, onze kassen, onze klimaat computers, onze teeltdeskundigen, onze marketeers, onze managers, onze logistieke dienstverleners. Dat is goed. Dat heeft er nu juist voor gezorgd dat wij voorop (blijven) lopen, op deze wijze dwingen wij ons er zelf toe. Innoveren was toch vooral iets sneller doen dan de concurrent? Welnu, dat is de uitdaging!
Daarom gaat Nederland nu haar 'Greenport' concept exporteren. Natuurlijk niet alleen het concept: ons bedrijfsleven gaat het doen. En dat levert die win-win situatie op. Inderdaad, de charme van een wereld zonder grenzen!

Doeke Faber is voorzitter van de Vereniging van Bloemenveilingen in Nederland (VBN). Verder is hij lid van het Dagelijks Bestuur van VNO-NCW. Deze column schrijft hij op persoonlijke titel.

Wilt u reageren? Mail de redactie op s.h.hoff@minlnv.nl

Oekraïne: van graanschuur naar

Oekraïne is met ruim 600.000 km² het grootste land van Europa en grenst maar liefst aan zeven andere landen: Rusland, Wit Rusland, Polen, Hongarije, Slowakije, Moldavië en Roemenië. Het land staat bekend om haar zeer vruchtbare aarde. Naast het enorme potentieel in de landbouw telt Oekraïne ruim 46 miljoen inwoners. Het overgrote deel van de bevolking (70%) woont in stedelijke gebieden en de koopkracht neemt geleidelijk toe. De ontwikkelingen in Oekraïne worden dan ook nauwlettend gevolgd door het Nederlands agrarische bedrijfsleven. Zeker nu het land lid is geworden van de WTO en onderhandelingen zijn gestart met de EU over een vrijhandelsakkoord.

Oekraïne vormt met een economische groei van gemiddeld 7% per jaar een zeer interessante consumentenmarkt voor voedingsmiddelen. Het besteedbaar inkomen is de afgelopen jaren aanzienlijk toegenomen met als gevolg dat de retailsector in Oekraïne zich enorm ontwikkelt. De omzet in de retailmarkt wordt geschat op 12 miljard euro en de omzet is de laatste jaren met gemiddeld 23% gegroeid. Oekraïne staat als land dan ook in de top 5 van in totaal 30 opkomende retailmarkten. Maakte de categorie super- en hypermarkten in 2004 nog 11% uit van de retailmarkt, in 2007 is dit percentage gestegen naar 20% en in sommige steden als Kiev, Dnipropetrovsk en Kharkov zelfs naar 40%. Experts verwachten voor de komende vijf tot tien jaar een gemiddelde groei van maar liefst 10%. Retailbedrijven als Fozzy Group, Furshet, Metro Cash and Cary, Kviza Trade zijn door het gehele land actief. De concurrentie neemt de laatste jaren toe, nu ook bedrijven als Auchan en Okey vestigingen in Oekraïne hebben geopend. Daarentegen is de inflatie in 2008 – na een periode van daling - weer sterk toegenomen (meer dan 20%) als gevolg van een grote binnenlandse vraag, stijgende energieprijzen en hogere voedselprijzen op de wereldmarkt.

Graanschuur van Europa

Oekraïne stond in het verleden bekend als de graanschuur van Europa. Met ruim 40

Sectorbrede studie

De groeiende interesse in het zaken doen en de komende liberalisering van de markt in Oekraïne heeft het ministerie van LNV er toe doen besluiten om een sectorbrede studie te laten uitvoeren. Deze studie, die afgelopen zomer werd gepubliceerd, gaat in op de meest recente ontwikkelingen in de Oekraïense agrifoodsector. Voor een aantal relevante subsectoren wordt een omschrijving gegeven van trends, knelpunten, wetgeving, (distributie)structuur, het investeringsklimaat en kansen voor het Nederlands agrarische bedrijfsleven. Ook wordt in de studie aandacht besteed aan de effecten van de WTO en Euro 2012 op de agrifoodsector.

In 2009 zullen we u verder berichten over de recente ontwikkelingen in groenten- en fruitsector respectievelijk zuivel- en vleessector in Oekraïne. Mocht u geïnteresseerd zijn in (delen van) deze studie, dan kunt u contact op te nemen met Directie Industrie en Handel van LNV (a.p.luijkx-visser@minlnv.nl) of de LNV-afdeling van de Nederlandse Ambassade in Kiev (KIE-LNV@minbuza.nl).

miljoen hectare landbouwgrond heeft het land als leverancier, verwerker en exporteur van grondstoffen en verwerkte producten enorme mogelijkheden. Na de onafhankelijkheid en economische teruggang in de jaren negentig had de voedselverwerkende industrie het in Oekraïne zeer moeilijk. Vanaf 1999 kwam hierin verandering en groeide de sector in de periode 1999-2007 jaarlijks met 14%. Belangrijke trends die momenteel zijn waar te nemen: fusies en samenwerkingsverbanden tussen ondernemingen, aanschaf van moderne apparatuur en introductie van nieuwe technologie, kwaliteitsverbetering en breder productassortiment, introductie van handelsmerken en meer gebruik van marketingstrategieën c.q. instrumenten.

Investeringsmogelijkheden

De totale buitenlandse directe investeringen in Oekraïne zijn vooral na de Oranjerevolutie sterk toegenomen van 6,5 miljard euro in 2004 naar bijna 24 miljard euro in 2007. Nederland was vorig jaar met 1,9 miljard euro de op twee na grootste investeerder in Oekraïne. Investeringen in de agrifoodsector blijven echter achter en maken circa 6,5% uit van het totaal aantal buitenlandse directe investeringen. Het overgrote deel (72%) wordt geïnvesteerd in de voedselverwerkende industrie en het overige deel (28%) in de primaire sector, waarvan tweederde in de akkerbouwsector en 22% in de veehouderijsector. Investeringsmogelijkheden zijn er vooral bij de retail (distributie, opslag- en koelfaciliteiten, bij de verwerkende industrie die zich richt op verzameling en opslag van agrarische producten (machines, apparatuur, opslag, sortering, verpakking, etc.). En ook bedrijven die zich bezig houden met dienstverlening (certificering, leasing, advisering, e.d.). Ondanks een sterke toename (+27%) in 2007 van investeringen in de agrofood sector blijven buitenlandse investeerders alsnog terughoudend. De onzekere politieke situatie speelt daarbij een belangrijke rol. Onzekerheid is er vooral rond het gevoerde landbouwbeleid en in het bijzonder de regelgeving van grondaangelegenheden en belastingzaken. Zo is de vertraagde en gedeeltelijke teruggave van de BTW een groot struikelblok voor veel bedrijven.

Handel en WTO

Oekraïne is een netto-exporteur van agrarische producten. De export steeg van 1,4 miljard euro in 2001 naar 4,86 miljard euro in 2007, terwijl de import in diezelfde periode steeg van 88 miljoen naar 3,2 miljard euro. Plantaardige en dierlijke oliën en vetten, granen, oliehoudende zaden en zuivel zijn voor Oekraïne de belangrijkste exportproducten. Voor wat betreft import gaat het vooral om vis en visproducten, (verwerkte) groenten en fruit, vlees en fris- en alcoholische dranken. Het WTO-lidmaatschap zal de tarieven aan de grens van zuivel doen verlagen van circa 25% naar 10% en die voor vlees van 21,5 naar 13%. De verwachting is dat op korte termijn als gevolg van WTO de binnenlandse productie met 7% zal krimpen en de Oekraïense invoer met 10% zal stijgen. Dit biedt mogelijkheden voor Nederlandse exporterende bedrijven van onder meer zuivel- en vleesproducten.

Nieuwe Landbouwattaché in Oekraïne

Afgelopen zomer vond op de post Kiev de wisseling van de Landbouwattaché plaats. Na ruim vijf jaar nam Ton Verhagen afscheid van zijn uitgebreide netwerk en collega's op de ambassade. Meeuwes Brouwer nam de werkzaamheden van hem over. Oekraïne staat in het middelpunt van de belangstelling. Het Nederlands agrarische bedrijfsleven raakt steeds meer geïnteresseerd in dit Oost-Europese land en investeringen en handel groeien gestaag. De nieuwe Landbouwattaché ziet veel overeenkomsten maar ook verschillen met zijn vorige werkgebied Roemenië en Bulgarije. Brouwer: "Ik ben van mening dat persoonlijke relaties en contacten met bedrijven en lokale autoriteiten ook in Oekraïne van wezenlijk belang zijn voor het succesvol zaken doen. De samenwerking in de landbouwsector verloopt ook hier nog moeizaam. De snelle ontwikkeling van de retailsector zorgt onder andere dat de middenklasse met een redelijk besteedbaar inkomen groeit. Toch is de markt in Oekraïne momenteel veel meer afgeschermd voor buitenlandse agrarische producten. Voor wat betreft dit laatste zijn er grote veranderingen op komst. Oekraïne is dit voorjaar namelijk lid geworden van de WTO en onderhandelingen met de Europese Unie voor een vrijhandelsakkoord zijn gestart."

Meeuwes Brouwer verovert de Oekraïne

Vietnam: op weg naar een

Voedertijd voor de pangasius.

Eén van de snelst groeiende vormen van aquacultuur ter wereld is zonder twijfel de teelt van pangasius. Bedroeg de productie in 1995 nog 10.000 ton, in 2007 was dat maar liefst een miljoen ton. Van alle productie komt 90% uit Vietnam, en in het bijzonder uit de Mekong Delta. De ontwikkeling die hier het afgelopen decennium heeft plaatsgevonden is gerust historisch te noemen. Vietnam is mede door de stormachtige groei van pangasiusteelt na China en India de grootste producent van kweekvis in de wereld.

Export van pangasiusfilet uit Vietnam bedroeg over de eerste 9 maanden van 2008 al 483.000 ton en in waarde meer dan 77 miljoen euro. Een groei ten opzichte van 2007 van meer dan 50% in hoeveelheid en in waarde. Enerzijds voorziet de snelle groei van aquacultuur in een duidelijke behoefte, anderzijds neemt de druk op het milieu van de intensieve teelt toe. Nederland probeert met het Public Private Partnership Vis met Vietnam bij te dragen aan de duurzame ontwikkeling. Pangasius is in korte tijd populair geworden. In Nederland kennen we de vis als panga. In Vietnam noemen ze de vis Tra of Basa. De naam Aziatische meerval wordt ook wel gebruikt. Het overgrote deel van de kweekvis komt van één soort, namelijk Pangasianodon Hypothalamus. Pangasius is zo gewild omdat het een goedkoop alternatief is voor populaire witvis die in het wild wordt gevangen zoals Alaska Pollack of kabeljauw. Paradoxaal genoeg is het juist de niet-visachtige smaak die het product populair maakt. Het geheim van groei van de productie is de relatief eenvoudige teelt en de vis die in grote getale

duurzame acquacultuur

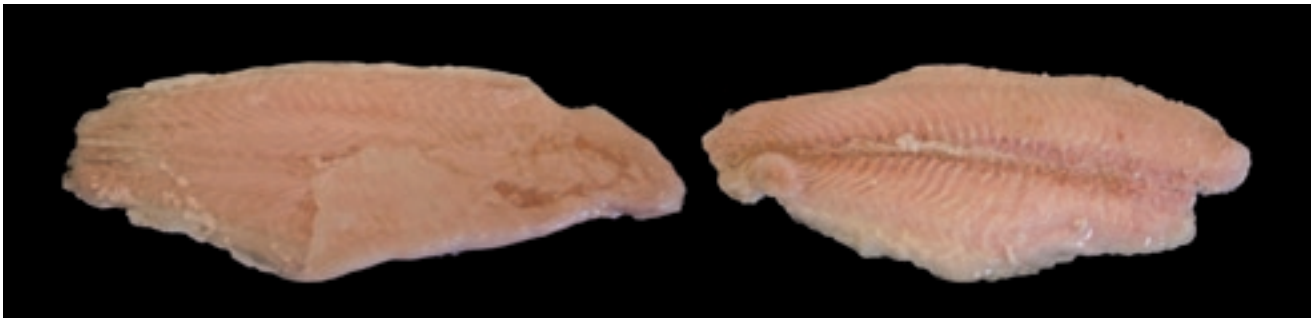

op een klein oppervlakte gekweekt kan worden. De voederconversie is met circa 1,5-1,8 efficiënt te noemen. Bijkomend voordeel is dat er nauwelijks vismeel nodig is voor de kweek van pangasius. De vis groeit op een bijna plantaardig dieet. De kweek duurt een maand of zes, waardoor twee teelten per jaar mogelijk zijn. De verdere verwerking is in Vietnam ook zeer efficiënt. Door vele vakkundige Vietnamese handen wordt de verse vis verwerkt tot exportklare diepvriesfilets.

Ontsnapte vis

Iets meer dan de helft van de totale export van Vietnam gaat naar de Europese Unie. Nederland speelt een centrale rol in de pangasiushandel en is met Spanje en Polen de grootste importeur van de Europese Unie. De invoer van Nederland bedroeg in 2007 al meer dan 70 miljoen euro. Panga is voor de Nederlandse markt een belangrijk product geworden. Sterk in opkomst is de afzet naar Oost-Europa, exporten naar Rusland en Oekraïne verdubbelen jaarlijks. Rusland is nu het belangrijkste afzetland met 13% van de totale export van Vietnam.
De enorme uitbreiding van de teelt van pangasius in de Mekong Delta heeft de afgelopen tijd gezorgd voor zorgen omtrent de effecten op het milieu. Er bestaan zorgen over het gebruik van water en van land, over de samenstelling van het voer, over de effecten van ontsnapte vissen, over ziekte ontwikkeling en over de uitspoeling in de Mekong Delta. Er is nog relatief weinig bekend over deze gevolgen. Ook is er bij het Westerse publiek weinig bekend over de teelt en herkomst van pangasius.

Train-de-trainer

Nederland en Vietnam hebben al sinds 2004 een Public Private Partnership op het gebied van visserij. Partners van de Nederlandse kant zijn -naast het ministerie van LNV- de Nederlandse Visfederatie, importeurs van vis, retailorganisaties, Wageningen UR en het Wereld Natuur Fonds. Van Vietnamese kant zijn het ministerie van Landbouw (Visserij) en de vereniging van visexporteurs betrokken. Het breed gedragen doel van het Partnership is het vergroten van de export naar Europa van duurzame vis uit Vietnam. De eerste jaren van het partnership waren de belangrijkste activiteiten gericht op het het trainen van de Vietnamese autoriteiten op detectie van verschillende soorten antibiotica en andere mogelijke verontreinigingen in de vis. Zowel in Nederland als in Vietnam hebben trainingen plaatsgevonden. Inmiddels is het zo dat de getrainde Vietnamezen vervolgtrainingen geven in Vietnam (Train-de-trainer). Een nieuw cluster van activiteiten richt zich op verduurzaming van de teelt van pangasius. In de viswijzer van het Wereld Natuur Fonds en Stichting Noordzee is pangasius opgenomen in de oranje categorie. Het is de ambitie om pangasius in de groene, duurzame categorie te krijgen. Maar vanwege de onbekendheid met product en productiewijze is er een dreiging

Tank vol met catfish.

‘Iets meer dan de helft van de totale export van Vietnam gaat naar de Europese Unie.’

dat het product terecht zou kunnen komen in de rode categorie.

Voor alle partijen in de keten, voor producenten, consumenten en NGO’s is het daarom van belang dat er een vorm van certificering van pangasius komt. Het WNF heeft hierom in hun brede ‘aquacultuur dialoog’ de coördinatie van de certificering van pangasius op zich genomen. Vanwege het Public Private Partnership dat Nederland heeft op het gebied van visserij en vanwege onze grote importbelangen wil Nederland graag een actieve rol spelen bij het ontwikkelen van een breed gedragen productie standaard in de Pangasius. Hiernaast wordt binnen het partnership gestreefd naar de verdere introductie van Global Gap voor pangasius.

Een voorwaarde voor certificering is meer inzicht in de effecten van de teelt van pangasius op het milieu. De Vietnamese autoriteiten hebben in het kader van het Public Private Partnership Nederland verzocht om assistentie bij deze Environmental Impact Assessment. Wageningen Universiteit and Research (WUR) is momenteel bezig om met een interdisciplinair team de milieueffecten in kaart te brengen. Dit is een forse maar erg belangrijke opgave om te komen tot verduurzaming van de teelt van pangasius. Andere landen in de Aziatische regio kijken met veel belangstelling naar de ontwikkeling van pangasiusteelt in Vietnam. Analisten verwachten dat het niet lang meer duurt of de teelt van pangasius is in volumetermen belangrijker dan die van kweekzalm. In veel opzichten biedt deze ontwikkeling kansen, maar het is natuurlijk van groot belang dat de ontwikkeling in goede banen wordt geleid. Onderzoek naar de impact op de omgeving en certificering kunnen hieraan bijdragen.

Rubert Konijn, LNV-Raad Vietnam & Thailand

Waar een wasmand al niet goed voor is.

Kort graag...

V.l.n.r.: Dhr. Sarawut (Landbouwassistent), Mevr. Dung (Landbouwassistente Hanoi), Rubert Konijn (LNV-Raad), Mevr. Lan (Landbouwassistente Hanoi) en Marion Wismeijer (Administratief Medewerkster).

Het Ministerie van Landbouw heeft ruim 50 LNV-afdelingen in evenzoveel landen. Elke maand maken we kennis met een van onze verre medewerkers.

Rubert Konijn, LNV-Raad voor Thailand en Vietnam

1. Wat zou u doen als u dit werk niet deed?
Toen ik van de middelbare school kwam wist ik niet goed wat ik wilde worden. Ik heb tot twee keer toe een beroepskeuzetest gedaan. Hier kwam steeds boswachter uit. Toen ben ik toch maar naar Wageningen gegaan. Tijdens mijn studie economie heb ik stage gelopen op de LNV-afdeling van de ambassade in Londen. Daar dacht ik: 'landbouwattaché, dat lijkt me wel een aardig vak'. Maar ja, hoe word je dat?

2. Wat moet iedereen weten over ..?
Vietnam heeft 3400 km kustlijn, een bevolking van 84 miljoen mensen waarvan de helft jonger is dan 25. Er lijken meer brommers te zijn dan mensen. Een helm, of wat daar in je grootste verbeelding voor door kan gaan, is sinds een klein jaartje verplicht. En iedereen houdt zich hier aan. Voor Thailand is het belangrijk om te weten dat de landbouw een centrale positie inneemt in de samenleving en dat je je niet druk moet maken om een noodtoestand of een staatsgreep.

3. Wanneer denkt u "dit is een mooie dag"?
Iedere dag dat ik het ambassadeterrein op kom lopen. De ambassade in Bangkok is een prachtig gebouw in een schitterende groene omgeving. De stad Bangkok is verder nauwelijks groen te noemen. We proberen hier vanuit LNV wat verbetering in aan te brengen met een aantal activiteiten in het kader van de 'Groene-stad filosofie' in Chiang Mai en Bangkok.

4. Wat is uw grootste ergernis?
Het is geweldig leuk om hier in Azië, ons land Nederland, de tweede landbouwexporteur ter wereld, te mogen vertegenwoordigen. Ik erger me dan ook nauwelijks. Maar als in Thailand de airco onder de 20 graden staat, vind ik dat wel zonde van de energie. En ik maak wel eens een opmerking in Vietnam als de taxichauffeurs 30 kilometer per uur in de vijfde versnelling rijden en vervolgens proberen in te halen. Het nieuwe rijden is in Vietnam een beetje doorgeslagen.

5. Voor wie heeft u bewondering?
Voor Nobelprijswinnares Aung San Suu Kyi en met haar, voor het Birmese volk dat naast het regime ook nog moet zien te leven met de gevolgen van de orkaan Nargis. Een ramp die bijna net zo groot was als de Tsunami destijds. Het Birmese volk verdient een beter lot.

6. Welke sector laat hier absoluut kansen liggen?
Ik was laatst in Peking en daar hadden ze een Nederlandse bakkerij, die ook aardige kroketten en saucijzenbroodjes verkoopt. Een Nederlandse bakkerij zou het in Bangkok zeker ook goed doen.

7. Hoe staat het met duurzaam ondernemen in....?
De agrarische invoer vanuit Vietnam stijgt jaarlijks met 30%. Voor veel handelsketens (vis, koffie/cacao, tuinbouw) geldt dat het Nederlands bedrijfsleven geïnteresseerd is in duurzaamheidsverbeteringen in de productieketen. We kunnen als overheid in Vietnam een belangrijke rol spelen. We geven daarom veel aandacht aan Public Private Partnerships. Overigens is de P van Profit ook in dit werelddeel leidend. Een boer zal niet minder bestrijdingsmiddelen gebruiken omdat het slecht is voor milieu of voor zijn gezondheid maar wel als aangetoond wordt dat het beter is voor zijn portemonnee.

8. Wat kan er op uw werkterrein beslist beter?
Investeringen in de landbouwsector. De recente voedselcrisis heeft laten zien dat investeringen in de landbouw sector van essentieel belang zijn. Thailand heeft de landbouw niet verwaarloosd en plukt hier nu de vruchten van. In tegenstelling tot andere landen is er bijvoorbeeld geen exportverbod van rijst afgekondigd. Vietnam is een grote landbouwproducent dat nu, geconfronteerd met hoge inflatie, de strategische beslissing moet nemen of ze hun eigen landbouw willen blijven stimuleren of op onderdelen afhankelijk worden van import.

9. Welk lokaal gerecht is uw absolute favoriet?
Tom Ka Kai is mijn favoriete gerecht. De geur van Thailand is in deze soep verwerkt door warme accenten van de pittige peper met hier en daar het frisse zuur van citroen, romige kokos, kakelverse kip en zoete gember.

10. Met wie zou u een avond op stap willen?
Het lijkt me heel leuk om eens met Ruud van Nistelrooij op stap te gaan. Objectief en representatief onderzoek van deze ambassade heeft aangetoond dat Van Nistelrooij de meest bekende Nederlander is in Thailand, op de voet gevolgd door Dirk Kuijt, Beatrix en Balkenende ver achter zich latend. Voetbaldiplomatie is zich aan het ontwikkelen maar heeft nog lang niet zijn volle wasdom bereikt.

11. Uw sleutelwoord voor de toekomst?
Van werken in een ander land gaan je ogen en oren open staan.

Korte berichten uit het buitenland

Afrika

Ethiopië

LNV-afdeling Addis Abeba

Mijlpaal in de 'Code of Practice'

De Ethiopian Horticulture Producers and Exporters Association (EHPEA) heeft in september een meerjarencontract ondertekend voor een onafhankelijke audit van de Code of Practice (CoP, gedragscode). Deze gedragscode voor de tuinbouwsector werd in de zomer van 2006 opgestart als onderdeel van een strategisch ontwikkelingsplan. Daarin werd gesteld dat het voor duurzame groei onontkoombaar is dat de sector aan internationale standaarden voldoet. De EHPEA CoP bestaat op dit moment uit een algemene standaard en een bijlage die de vereisten definieert voor het bronzen niveau. De pilotgroep van 18 bedrijven ondergaat dit najaar de eerste ronde audits.

Integrale ongediertebestrijding (IPM)

LNV organiseerde in september in samenwerking met Koppert Biological Systems, Wageningen UR en het Ethiopian Institute of Agricultural Research (EIAR) een on-farm demonstratie op het gebied van integrale ongediertebestrijding voor de rozenkweek. De demonstratie liet zien dat de biologische IPM-methode om de rode spintmijt te bestrijden succesvoller is dan de traditionele chemische bestrijdingsmethode. Het aantal IPM-bedrijven evenals het aantal biologisch te bestrijden ziektes en plagen wordt opgeschaald door het Ethiopische ministerie van landbouw.

Korte berichten uit het buitenland

Amerika

Argentinië

LNV-afdeling Buenos Aires

Voedselverwerkende industrie

Op verzoek van de EVD heeft de ambassade in Buenos Aires een onderzoek laten doen naar de kansen voor de Nederlandse industrie van voedselverwerkende apparatuur. Het onderzoek werd uitgevoerd door de Landbouwfaculteit van de Universiteit van Buenos Aires en is een actualisering van een rapport dat een paar jaar geleden is verschenen. Het onderzoek toont aan dat er in verschillende sectoren van de Argentijnse levensmiddelenindustrie voor machinebouwers goede mogelijkheden zijn, die worden gestimuleerd door een nultarief bij de invoer. Het rapport bevat allerlei relevante adressen en is te vinden op de website van de EVD: www.evd.nl.

Verenigde Staten

LNV-afdeling Washington

Land-van-herkomstregel

Op 1 oktober jl. is de land-van-herkomst regel (COOL) van kracht geworden. Die geldt voor de volgende producten: rundvlees inclusief kalfsvlees, lamsvlees, varkensvlees, kippenvlees, geitenvlees, vis- en visproducten en schaaldieren, groenten en fruit, pinda's, pecannoten, macadamianoten en ginseng. Misschien wordt de regel uitgebreid met zuivelproducten. Als dat gebeurt, dan is een interessante vraag of bijvoorbeeld 'Greek style yoghurt' geproduceerd in de Verenigde Staten nog steeds met die benaming op de markt mag worden gebracht. Het zelfde geldt voor 'Gouda Cheese' of 'Edam Cheese' uit Holland, Michigan.

Op dit moment vallen bewerkte producten buiten de regel, zoals voedingsmiddelen die bijvoorbeeld gebakken, gestoomd, gegrild, gerookt of gezouten zijn. Op deze producten hoeft niet het land van herkomst te zijn vermeld. Hetzelfde geldt voor gemengde bevroren groenten. Op de verpakking van een enkele bevroren groente moet wél worden aangegeven waar het product vandaan komt.

De regel geldt alleen voor detailhandelaren die jaarlijks minimaal 230.000 USD aan verse en bevroren groenten en fruit inkopen. Dit betekent dat vishandelaren uitgezonderd zijn, evenals slagerswinkels. Ook restaurants, cafetaria en lunchgelegenheden hoeven niet aan de COOL-eisen te voldoen. Het zijn voornamelijk de grotere supermarkten die verplicht hun producten moeten etiketteren met het land van herkomst.

Korte berichten uit het buitenland

Azië

Indonesië

De export van Nederlandse pootaardappelen naar Indonesië is weer mogelijk. Deze export was sinds 2003 niet meer toegestaan. Persoonlijke interventie van de minister van LNV bij haar ambtgenoot in Indonesië heeft ertoe geleid dat de fytosanitaire problemen uiteindelijk zijn opgelost.

Korte berichten uit het buitenland

Europese Unie

Denemarken

LNV-afdeling Kopenhagen

Oesters

Deze winter zal er in de Limfjord (Noord-Jutland) 1500 ton oesters gevangen worden. Het bestand zou 7000 ton bedragen. Directeur Svend Bonde van Glynøre Shellfish is enthousiast over hoe goed de oesters het doen in de Limfjord. Hoewel 80% van de Franse oesters dood is als gevolg van een virus en de prijs dus erg gestegen is, zijn de Fransen niet geïnteresseerd in de platte Deense oesters van het type Ostrea adulis. Deze zouden te groot zijn en te veel 'vlees' bevatten. De Crassostrea gigas is hun favoriet. In Frankrijk wordt in een normaal jaar 130.000 ton oesters gevangen.

Duitsland

LNV-afdeling Berlijn

Eerste MSC-keurmerk voor Duits visserijbedrijf

Onlangs is het Marine Stewardship Council (MSC-)keurmerk voor duurzame visserij aan de Duitse visserij op koolvis in de Noordzee verleend. Dit is de eerste Duitse visserijtak die het keurmerk heeft ontvangen. Andere schakels in de keten zijn in Duitsland al wel langer MSC gecertificeerd, aangezien Duitsland een belangrijke afzetmarkt voor MSC-producten is. Hoewel de eigen productie een kleine rol speelt bij de verzorging van de Duitse markt (85% van de vraag wordt namelijk door middel van importen voldaan), hoopt het Duitse visserijministerie dat nu ook andere visserijbedrijven zich aanmelden voor MSC-certificatie.

Campina: geen ggo-diervoeder

Sinds 1 mei jl. gebruikt Campina geen genetisch gemodificeerd diervoeder meer bij de productie van melk, yoghurts en desserts van het merk Landliebe. De glazen en kartonnen verpakkingen van Landliebe dragen nu het label 'zonder gentechniek'. Hiermee neemt het bedrijf uit Heilbronn het voortouw in de levensmiddelenbranche op het gebied van gentechniekvrije producten. De zuivelfabriek heeft tot dusver 700 Duitse boeren overtuigd hun koeien zonder gentechnisch veranderde soja te voederen. In plaats van buitenlands krachtvoer gebruiken de boeren nu eiwitten van koolzaadresten.

Roemenië

LNV-afdeling Boekarest

Traditionele en biologische producten

ONPTER is de nieuwe Roemeense organisatie voor traditionele en biologische producten. De organisatie werkt samen met mkb-bedrijven in de agrarische sector, onderhoudt de contacten met de

verwerkende industrie en andere spelers en begeleidt aanvragen voor productcertificatie. De biologische sector wordt ondersteund met overheidsssubsidie: 115 euro per hectare gecertificeerd biologisch

gewas, 189 euro per hectare biologisch gecertificeerde wijngaard (maximumomvang wijngaard 20 hectare), en 20 euro per familie honingbijen die als biologisch gecertificeerd is. Er zijn in Roemenië circa 1800 traditionele en biologische producten geregistreerd en zo'n 3800 bedrijven in de biologische sector. In 2007 importeerde Roemenië ter waarde van 3 miljoen euro aan biologische producten; de exportwaarde bedroeg over dezelfde periode rond 68 miljoen euro naar Duitsland, Frankrijk, Griekenland, Italië en Nederland. Producten zijn onder meer aardappelbrood, kaas in dennenschors, gerookte forel, worsten uit Plescoi, pruimenjam en bosvruchten. Tussen 2000 en 2007 is het biologisch areaal vertienvoudigd en het aantal 'biologische' dieren 16 keer zo groot geworden.

Verenigd Koninkrijk

LNV-afdeling Londen

Britse melkproductie gedaald

De melkproductie in Groot-Brittannië is gedaald tot 13 miljard liter. Met 11,4% onder het quotum is dat het laagste niveau in ruim 30 jaar. Ongeveer de helft van de Britse melkproductie is bestemd is voor de vloeibare melkmarkt, en een derde voor kaasproductie. Belangrijkste factor is dat er gemiddeld twee melkveebedrijven per dag gesloten worden. Veel melkveehouders hebben weinig vertrouwen meer in de toekomst vanwege de lage melkprijzen en de hoge brandstof-, voeder- en kunstmestprijzen. Andere factoren zijn de vergrijzing van de boerenstand en de verliezen door runder-TBC. De Britse veestapel is in de afgelopen jaren sterk teruggelopen: van 2,1 miljoen in 2005 tot 1,9 miljoen melkkoeien vorig jaar.

Gemiddeld wordt er nu dagelijks circa 1 miljoen liter melk uit Noord-Ierland getransporteerd. De invoer leidt tot hogere kosten voor zuivelfabrikanten. First Milk, de grootste zuivelcoöperatie van het land, heeft een herstructurering aangekondigd en is inmiddels in één zuivelfabriek begonnen met het ontslaan van personeel. Tenzij de overheid stappen onderneemt, zal deze trend doorzetten. In 2007 had het Verenigd Koninkrijk een handelstekort van circa 1,1 miljard euro voor zuivelproducten.

Korte berichten uit het buitenland

Midden-Oosten

Verenigde Arabische Emiraten

LNV-afdeling Abu Dhabi

Stijgende vraag cacao en chocoladeproducten

Terwijl elders in de wereld de vraag naar chocoladeproducten nauwelijks stijgt, neemt deze juist een enorme vlucht in de Verenigde Arabische Emiraten (VAE). De huidige markt voor chocolade heeft een waarde van ongeveer 128 miljoen euro. Er wordt een enorme groei verwacht: traditioneel zijn inwoners van landen in het Midden-Oosten zoetekauwen. Met de economische hoogconjunctuur wordt ook de lokale chocoladecultuur verfijnder. Met name de lokale horeca serveert graag luxe desserts met een hoge afwisseling van toepassingen van chocolade en cacao. Ook experimenteert men om traditionele lokale producten als dadels, ginseng en groene thee te verwerken met diverse andere zoete producten. Dubai is de plaats waar de enige vakbeurs in de regio op het gebied van zoetwaren plaatsvindt. Deze beurs biedt dan ook een uitstekend platform voor de groeiende markten op dit gebied in het Midden-Oosten en Azië. De vraag naar zoetwaren verbreidt zich van chocolade en cacao ook naar ander suikergoed en confituren. Meer informatie: Sweets Middle East, www.sweetsmiddleeast.com.

Overig Europa

Kazachstan

LNV-afdeling Moskou

Snel meer dan 20.000 hectare kassen

De overheid van Kazachstan wil de komende twee jaar het areaal kassen in het land uitbreiden met 20.000 hectare. Op dit moment voorzien de 62 bestaande kassen met in totaal bijna 49 hectare in circa 4% van de behoefte aan groenten. De lage opbrengst van 3,5-25 kg/m² is de belangrijkste oorzaak. KazAgriMarketing heeft berekend dat er een behoefte aan opslagcapaciteit bestaat ter grootte van 684.200 ton, terwijl er nu maar een totale opslagcapaciteit is van ruim 358.000 ton. Bestaande opslagplaatsen voldoen niet aan internationale standaarden, maar zijn versleten en verouderd. Met het vergroten van het oppervlak aan kassen wil men het aanbod beter afstemmen op de vraag.

Vanuit alle regio's komen aanvragen voor ondersteuning bij het opzetten van kassen, ook bij de Nederlandse ambassade voor wat betreft leveranciers uit ons land. Naast de levering van technologie is men ook geïnteresseerd in (co)financiering van projecten. De kassenbouw wordt gedeeltelijk gesubsidieerd door KazAgro, de nationale holding op agro-industrieel gebied; daarnaast is het Agrarisch Kredietfonds van KazAgro beschikbaar. Meer informatie: Nederlands ambassadekantoor Almaty, mevrouw Nadia Verwaal, telefoon +007 727 250 37 73, fax 007 727 250 37 72, e-mail nadia.verwaal@minbuza.nl of alm-ea@minbuza.nl, zie ook www.netherlands-embassy.kz.

Rusland

LNV-afdeling Moskou

Oogstinformatie

Per 1 oktober jl. bedroeg de Russische graanoogst 104,7 miljoen ton. Dat is een stijging met 28,4%

ten opzichte van een jaar eerder. De opbrengst per hectare steeg naar 2,6 ton (2007: 2,18 ton). 49% bestaat uit tarwe; daar is de opbrengst per hectare 2,72 ton (2007: 2,32 ton). Andere geoogste soorten die in Rusland onder het kopje 'graanoogst' vallen, zijn maïs, suikerbieten en zonnebloemen.

Nieuws

Onderhandelingen EU-toetreding Kroatië voor LNV onderwerpen definitief van start

In de afgelopen weken heeft Kroatië voortgang geboekt op de verschillende hoofdstukken voor EU-toetreding die relateren aan de werkgebieden van het ministerie van LNV. Zo is vooral gesproken over de hoofdstukken 11 – (landbouw), hoofdstuk 13 (visserij), hoofdstuk 12 (veterinair, fytosanitair en voedselveiligheid) en hoofdstuk 27 (milieu). Voor landbouw en veterinair, fytosanitair en voedselveiligheid en milieu heeft Kroatië haar onderhandelingspositie nu op tafel gelegd. Voor visserij zal dit op korte termijn gebeuren. Met name voor het hoofdstuk landbouw heeft Kroatië veel excepties op de bestaande regelgeving aangevraagd (in totaal 27, meer dan welke kandidaat lidstaat ooit). Dit betekent ook dat in hoog tempo de nog niet aan de EU aangepaste wetgeving nu wordt veranderd. Kroatië zelf richt zich op afronding van de onderhandelingen eind 2009.

Italië: Interactief shoppen

De COOP supermarkt in Castelfranco Veneto is de eerste winkel in Europa waar het voor haar leden mogelijk is interactief boodschappen te doen. Het betreft een pilotproject, waarbij de klant bij binnenkomst een soort mobiele telefoon, de zogenaamde Joya, krijgt uitgereikt. Deze Joya moet de klant motiveren en het winkelen in de supermarkt tot een waar evenement maken. De Joya is een nieuwe versie van de in 1998 ingevoerde tijdbesparende scanner waarmee de klanten zelf hun boodschappen konden scannen om de file bij de kassa te vermijden. De Joya, behalve voorzien van streepjescodes ook in bezit van een full colour touchscreen, geluid en bluetooth, kan ook berichten en spots ontvangen. Bij een bepaald schap aangekomen, treedt het geluid in werking en worden zo de speciale aanbiedingen en nieuwe producten van het desbetreffende schap opgesomd. Ook is het op deze wijze voor de supermarkt mogelijk met de klant te praten, in korte tijd enquêtes uit te voeren en aanbiedingen te evalueren.

Nieuws

HERSTEL:
In de oktoberspecial van Berichten Buitenland is in het artikel over biologische landbouw in de VS een fout geslopen. De auteur van het stuk is niet Frits Thissen, maar collega Caroline Feitel.
De Redactie

Nederlands beste exportmanager komt uit België

Begin oktober ontving Peter Maes, sales en marketing manager van Koppert Biological Systems B.V. de Exportmanager Award 2008 uit handen van Staatssecretaris van Economische Zaken Frank Heemskerk. Deze Award wordt jaarlijks door Fenedex en ExportSelect uitgereikt aan de beste Exportmanager van Nederland.

Uit een lijst van ruim 30 genomineerden zijn door een onafhankelijke vakjury, bestaande uit 10 personen die binnen de eigen onderneming het exportbeleid bepalen en door jarenlange ervaring in export inmiddels hun sporen hebben verdiend, 4 finalisten gekozen op basis van een door hen ingevuld profiel en uitgewerkte case. Deze 4 personen hebben ten overstaan van de dagjury en circa 150 exportcollega's hun exportbeleid in 12 minuten gepresenteerd en daarna verdedigd. De beoordeling geschiedde op basis van de gehele case en presentatie. De jury en de deelnemers letten met name op persoonlijke ambitie, vakkennis, talenkennis, structureel beleid en resultaten.

Met deze verkiezing willen Fenedex en ExportSelect benadrukken dat door middel van een structurele aanpak van export nog meer successen op buitenlandse markten behaald kunnen worden. Daarbij willen deze organisaties de professie van exportmanager als inspiratiebron voor andere exportmanagers en exportmanagers in spé naar voren te laten komen.

De van oorsprong Vlaamse Peter Maes versloeg met zijn presentatie in het volle auditorium van het ING House in Amsterdam de andere finalisten. Monique Kuylaars van Cimcool Industrial Products B.V., Johan Bouman van De Kroes B.V. en Dick Hoekstra van B.V. Twentsche Kabelfabriek lieten in hun presentaties duidelijk naar voren komen dat voor een succesvolle export onder andere structuur, teamwork, vakmanschap, talenkennis en inlevingsvermogen nodig zijn. Peter Maes onderschreef dit maar viel, zowel bij jury als publiek, op door zijn 3 B's; begrip, begrijpen en begrepen worden. Hij verstaat hiermee de kunst te luisteren als geen ander. Zijn beheerste passie en no-nonsense aanpak hebben er dan ook mede voor gezorgd dat de export van Koppert Biological Systems B.V. al jaren succesvol is.

Robert Heisterborg reikt cheque uit aan winnaar Peter Maes

Foto: Maurits van Hout

V.l.n.r: Robert Heisterborg, Directeur Payment en Cash Management ING, Staatssecretaris van Economische Zaken Frank Heemskerk, Winnaar Exportmanager Award 2008 Peter Maes van Koppert Biological Systems B.V.

Seminar Agrologistiek Rusland

Op donderdag 4 december van 8.30 tot 11.00 uur organiseren LNV, EVD en NCH in de bloemenveiling Aalsmeer gezamenlijk een seminar over Agrologistiek in Rusland. Het seminar is bedoeld voor ondernemers in de vers- en bloemenketen die in Rusland actief zijn. Sprekers uit de praktijk zullen ingaan op knelpunten, maar ook hun oplossingen aandragen. Aanmelden kunt u zich via www.evd.nl. Voor meer informatie over het seminar kunt u contact opnemen met het ministerie van LNV: Evert Jan Krajenbrink, telefoon: 070-378 5140 of via e-mail, e.j.krajenbrink@minlnv.nl

Exportise

Een koekenbakker met een Melkertbaan

Het was de liefde die Eelco Keij naar Amerika bracht en het was het vooruitzicht op een leven zonder stroopwafels en lekkere chocola die hem ertoe bracht de twee lekkernijen letterlijk samen te smelten. Het begin van Dutch Moon Cookies. De naam is gebaseerd op het schip de Halve Maen waarop de Brit Henry Hudson 400 jaar geleden onder Nederlandse vlag bij het eiland Manhattan aankwam, waar vervolgens Nieuw Amsterdam werd gesticht.

Keij, 31 jaar en sinds 2006 woonachtig en werkzaam in New York, werkte onder andere voor Ad Melkert bij UNDP. Overdag hield hij zich bezig met ontwikkelingsamenwerking, 's avonds experimenteerde hij er in de keuken van zijn appartement lustig op los. Zijn collega's fungeerden als proefkonijn en waren enthousiast. Keij: "In winkels zag ik veel eetbare producten waar chocola in verwerkt was. Dat heeft voor Amerikanen overduidelijk extra aantrekkingswaarde. Daar ben ik toen op doorgegaan."

Keij hield er een vrolijke avondhobby op na, totdat hij gebeld werd door een chocolatier die zijn koekjes wel wilde verkopen. Op dat moment realiseerde Keij zich dat zijn hobby misschien wel echt levensvatbaar zou kunnen zijn. "Toen werd het voor mij opeens heel echt. Je hebt machines nodig, een logo, je moet nadenken over verpakkingen en allerlei aanverwante zaken die je niet van te voren kunt bedenken."

Een ding staat voor Keij vast: hij gelooft stellig in duurzaam ondernemen. "Ik ben na een jaar overgestapt op het gebruik van Fair Trade chocola, voorzover dit mogelijk was tenminste. Ook al is Dutch Moon Cookies begonnen als een uit de hand gelopen hobby, mijn principes gooi ik niet zomaar overboord. Zo gebruik ik niet alleen duurzame Fair Trade chocola, ik huur mijn mensen ook 'duurzaam' in. Dat doe ik via AmericaWorks, een organisatie die ex-gedetineerden weer bij een werkgever probeert aan een baan te helpen. Die mensen worden zwaar gestraft voor een relatief klein vergrijp, zitten vijf tot zeven jaar vast en komen na hun vrijlating moeilijk aan werk. We betalen hen meer dan het minimum loon en krijgen hiervoor geen subsidie. Maar de wetenschap dat deze mensen hierdoor een nieuwe kans krijgen -en ik merk dat deze in veel gevallen met beide handen wordt aangegrepen- is het dubbel en dwars waard. De enige conditie die ik stel is dat de ex-gedetineerden niet hebben vastgezeten op basis van geweldsdelicten."

Keij is in het bezit van het Amerikaanse equivalent van een middenstands diploma Daarmee is hij bevoegd om leiding te geven in een keuken, en kent alle regels omtrent hygiëne. "Wij produceren onze koekjes grotendeels in de winter, want in de zomer is het te warm om met chocolade te werken. We huren dan tijdelijk een keuken ergens in de stad. Onze huidige 'keukendeal' houdt in dat we in de winter zeven dagen per week een keuken tot onze beschikking hebben. We gaan nu het derde jaar in en volgend jaar hoop ik onze investeringen terugverdiend te hebben.

De Exportise van:

Eelco Keij

Locatie : New York, VS
Bedrijf : Dutch Moon Cookies
Sector : Fast Moving Consumer Goods
Sinds : 2006

Van alleen Dutch Moon Cookies kan ik niet leven, daarom werk ik als consultant op het gebied van ontwikkelingssamenwerking. Ik houd me bezig met beleidsbeïnvloeding bij onder andere de Verenigde Naties en de Wereldbank. Inmiddels werk ik aan een grote opdracht, waarbij ik wel heb bedongen dat ik in de wintermaanden minder werk zodat ik mijn koekjes kan blijven maken."

Het maken van winst is niet het voornaamste doel van Keij. Zolang hij break even draait en duurzaam kan blijven werken, is hij tevreden. Dit doel is nog niet bereikt. "Vooralsnog zijn de arbeidskosten hoog, de importkosten van stroopwafels niet gering maar we zien wel waar we uitkomen. New York is een geweldige stad om te ondernemen. Iedereen wil je hier helpen. Mijn schoonmoeder heeft het goed verwoord: 'als je hier faalt, ben je niet mislukt maar heb je alleen maar ervaring opgedaan'.

Heugelijk feit:

"Coffee and the Works"
1627 Connecticut Ave NW

DMC nu ook voor diplomaten verkrijgbaar in Washington D.C.

“Qualität von Nebenan”

Duitse journalisten ontdekken het hoge niveau van de Nederlandse landbouw

Tijdens de aankomende Grüne Woche is Nederland met als thema “Qualität von Nebenan” partnerland van Duitsland. In aanloop naar deze Grüne Woche is er op 20 en 21 oktober door vier Duitse journalisten een bezoek gebracht aan een aantal Nederlandse bedrijven uit de agrosector. Met als doel het hoge kwaliteitsniveau van de Nederlandse landbouw onder de aandacht te brengen. Hoewel het imago van de Nederlandse agrosector in Duitsland goed is, blijft het toch nog hard nodig te investeren in imagoverbetering. Zo is het bijvoorbeeld alweer tien jaar geleden dat de Nederlandse tomatensector in zwaar weer zat, maar in Duitsland steekt de herinnering aan deze affaire nog regelmatig de kop op.

Tijdens de reis is de “Qualität von Nebenan” op verschillende manieren aan de meereizende journalisten tentoongespreid. Bij Royal Holland Pride BV in Middenmeer, een grote tomatenkweker, lieten de bezoekers zich de tomaten goed smaken en waren onder de indruk van de innovatieve kracht van het bedrijf. Bij Campina Melkunie werd de groep ontvangen door Frau Antje en het bedrijf zette helder uiteen hoe MVO in het bedrijf is geïmplementeerd.

Vervolgens legt Aad van Ruiten, bloembollenkweker uit Noordwijk uit waarom de Nederlandse innovatie “Bol op Pot” het zo goed doet in het buitenland. De Duitse gasten waren zichtbaar onder de indruk. Niet alleen van de kwaliteit en de innovaties maar vooral ook van het enthousiasme van de ondernemers en de trots op hun product. Bij Plant Planet, veredelaar van potplanten, was het André Dekker die helder vertelde hoe de grote groei van zijn bedrijf het laatste jaar tot stand is gekomen. De investering in met uitsterven bedreigde planten bleek een goede keus geweest te zijn. Daarna via Rijk Zwaan, waar gesproken werd over de Salanova Salade, gelinkt aan het thema gezonde voeding, ging de groep door naar Terra Natura International in Honselerdijk waar de innovaties in de verpakking van groenten en fruit werden gedemonstreerd.

Als laatse werden de Duitse journalisten rondgeleid langs het ‘Groene Stad’ concept van Plant Publicity Holland. Directeur Jan Habets legde uit hoe de boomkwekerijsector zijn maatschappelijke rol vervult door in de behoefte van de burger te voorzien naar een betere woon-,werk- en leefomgeving en de belangrijke rol die bomen en planten daarin vervullen.

Het eerste artikel na aanleiding van het bezoek aan Nederland is inmiddels verschenen in de Volsstimme Magdenburg. De boodschap “Qualität von Nebenan” lijkt aan te komen.

Arie Veldhuizen, LNV-attaché Berlijn

EU-Besluit werpt baobabvruchten af

Al vóór het recente groene licht van de Europese Commissie voor toelating van baobab tot de Europese voedingsmiddelenmarkt, had het Italiaanse bedrijf ‘Baobab Fruit Company Senegal’ deze vitaminerijke vrucht van de Afrikaanse baobab-boom al op de juiste waarde geschat. Sinds een aantal jaren oogsten zij in Senegal, gedurende zes maanden van het jaar met behulp van zo’n 950 arbeidskrachten, baobabvruchten waarvan ze de pulp, de zaden en de olie als ruw materiaal en als extracten exporteren of lokaal verwerken tot voedingssupplementen en cosmetica.
Vanaf nu kan de baobabvrucht in Europa als ingrediënt voor een breed assortiment van voedingsproducten gebruikt worden, zoals smoothies, muëslirepen en bakkerijproducten. Het bedrijf, waarvan de Italiaanse tak zich in Mantova bevindt, verwacht daardoor nog betere zaken te doen: de huidige omzet van 300.000 euro zou moeten uitgroeien tot 1,5 miljoen euro. Volgens de directeur van het bedrijf, Pascal Ottaviani, is het enthousiasme zo groot dat zij momenteel niet eens aan de vraag kunnen voldoen. De baobab wordt door hen dan ook wel als ‘Fruit of the Future’ omschreven, daarmee ook verwijzend naar het duurzame karakter en naar de economische groei die de baobab kan betekenen voor Afrika. Volgens het Britse Natural Resources Institute zou de baobab inkomsten kunnen genereren van ongeveer 77 miljoen euro voor de 2,5 miljoen Afrikaanse families die betrokken zijn bij de oogst.

Momenteel heeft ‘Baobab Fruit Company Senegal’ voor wat betreft Europa distributeurs in Duitsland, Spanje, Oostenrijk en het VK. Meer informatie via www.baobabfruitco.com.

Externe marktrapporten op internet

We publiceren hieronder weer een overzicht van de afgelopen maand op internet aangetroffen landen-, regio- en themarapporten over levensmiddelen- en andere (agrarische) sectoren, afkomstig van overheden, overkoepelende organisaties, databases en andere bronnen ánders dan onze eigen LNV-bureaus (Landbouwraden)) op de Nederlandse ambassades in den vreemde. De rapporten zijn gratis en uitsluitend per e-mail opvraagbaar bij het Ministerie LNV, Directie Industrie en Handel, de heer J.J.M. Verbeek, e-mail j.j.m.verbeek@minlnv.nl en worden u ook alleen per e-mail toegestuurd.

Land	Titel
Afrika	Trends in sustainable development (35 pag)
Algemeen	Strategic business risk consumer products 2008 (20 pag)
“	Vleesconsumptie en klimaatbeleid (35 pag)
“	The Sustainability Yearbook 2008 (102 pag)
“	Medicinal plants conservation (50 pag)
“	Beer style guidelines 2008 (45 pag)
“	World investment prospects survey 2008-2010 (76 pag)
“	Best practices for organic policy in developing countries (105 pag)
“	Going global: challenges for knowledge-based economies (216 pag)
“	The biodiversity challenge 2010 and beyond (16 pag)
“	Micro and macro algae: utility for industrial applications (86 pag)
“	Biodiversity and agriculture (60 pag)
Bahamas	Samenvatting warenwet Bahamas (6 pag)
Bangladesh	Development of Bangladesh dairy industry (14 pag)
België	Reflectienota biomassa (27 en 36 pag)
Bosnië	Samenvatting Bosnische warenwet (15 pag)
Bulgarije	Integration of dairy farms in supply chain (42 pag)
Canada	Veehouderijsector (20 pag)
“	Samenvatting Canadese warenwet (31 pag)
“	Ontario’s biodiversity 2008 (66 pag)
“	International market access overview (40 pag)
China	Dairy industry and the rise of dairy producton (35 pag)
“	Agricultural biotechnology sector11 pag)
“	Samenvatting Chinese warenwet (39 pag)
“	Veehouderijsector (20 pag)
“	Review of sustainable development (107 pag)
Colombia	Agricultural biotechnology sector (14 pag)
Denemarken	Farm structure in Denmark (8 pag)
Dominicaanse Rep.	Food security in Dom. Republic (52 pag)
Duitsland	Fakten der Bio-branche 2008 (16 pag)
Egypte	Food-away-from-home consumption (14 pag)
Estland	Agriculture, fishery and food (36 pag)
EU	A look at the EU dairy chain (8 pag)
“	EU Investments in Croatia & Turkey (8 pag)
“	Practical guide to EU funding for research and innovation (58 pag)
“	Poultry statistics in the EU (6 pag)
“	European Economic Statistics 2008 (230 pag)
“	Nieuwe strategie diergezondheid (28 pag)
“	The new context of the Agricultural Debate (45 pag)
“	Beleidsstrategie voor 2009 (21 pag)
“	Investments in the new EU member states (4 pag)
“	Biofuels in cities (5 pag)
“	Agricultural Commodity Markets Outlook 2008-2017 (117 pag)
Filippijnen	Samenvating warenwet (30 pag)
Finland	Milk quotas & Finnish dairy sector (15 pag)
Ghana	Samenvatting Ghanese warenwet (13 pag)
Guatemala	Country strategy paper (81 pag)
Guyana	Biodiversity and agriculture in Guyana (136 pag)

Land	Titel
Honduras	Doing business in Honduras (80 pag)
Hong Kong	Samenvatting warenwet van Hong Kong (21 pag)
India	Poultry industry (7 pag), tree nuts industry (13 pag)
“	Samenvatting Indiase warenwet (24 pag)
Israel	Compost production in Israel (35 pag)
Italië	Authentic and fake Italian food products in the world (9 pag)
Japan	Samenvatting Japanse warenwet (13 pag)
Korea	Biologische sector Korea (15pag
Laos	The role of medical plants in health care (10 pag)
Latijns Amerika	Alcohol consumption in Latin America (12 pag)
Macedonië	Investment programme 2008-2010 (210 pag)
“	Food processing guide (12 pag)
Malta	Farm structure in Malta (8 pag)
Marokko	Samenvatting Marokkaanse warenwet (20 pag)
Mongolië	Economic developments in Mongolia (50 pag)
Ned. Antillen	Samenvatting warenwet Antillen en Aruba (7 & 5 pag)
Nederland	Kansen & belemmeringen duurzame ketenvorming (96 pag)
“	Toetsingscriteria biomassa (56 pag)
“	Netherlands rural policy reviews (185 pag)
“	Overheidsvisie op bio-based economy in de energie-transitie (35 pag)
“	Wijnimportoverzicht en Wijnproductieoverzicht (2 pag)
“	Integration of international trade & transport statistics for The Netherlands (46 pag)
Nigeria	Export guide Nigeria (19 pag)
Noord-Afrika	Food industry sector (13 pag);transport sector (15 pag)
Rusland	Toxische stoffen in levensmiddelenwetgeving (10 pag)
“	Pluimveehouderijsector (15 pag)
Senegal	Biodiversity & Tropical Forests (96 pag)
Spanje	Consumers’ atttude towards GM food products (14 pag)
Taiwan	Samenvatting Taiwanese warenwet (22 pag)
Thailand	Bio-fuels sector (12 pag)
Trinidad	Samenvatting warenwet Trinidad & Tobago (10 pag)
Ver.Koninkrijk	Valuing the benefits of biodiversity (48 pag)
Ver.Staten	Factory farms, federal policy and swine production (30 pag)
“	Decline in consumer use of food nutrition labels (33 pag)
“	Broiler production in United States (33 pag)
“	Overview of Bioenergy Research Centers (24 pag)
“	Soybeans and oil seeds outlook (18 pag)
“	Michigan Agricultural Statistics 2007-2008 (90 pag)
“	Selecting plants for extensive green roofs (9 pag)
“	Comparison between conventional & organic milk production (30 pag)
“	Open ocean aquaculture (28 pag)
“	Ethanol from biomass (20 pag)
“	US cranberry production, 2nd largest ever (2 pag)
Zwitserland	Agricultural biotechnology sector (9 pag)

U kunt het jaaroverzicht 2008 aanvragen van alle in deze rubriek verschenen rapporten (ruim 800). Contact: dhr. J.J.M.Verbeek, j.j.m.verbeek@minlnv.nl

LNV-afdelingen in het buitenland

Afrika

ADDIS ABEBA
Werkgebied: Ethiopië
Drs. Ir. G. Westenbrink, LNV-Raad
Post/Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, Old Airport Zone, Addis Abeba
P.O. Box 1241, Addis Abeba
Tel.: (00-251) 113.711.100 ext. 332 (BZ)
E-mail: add-lnv@minbuza.nl
www.netherlandsembassyethiopia.org

Algiers (LNV-steunpunt, valt onder LNV-afdeling Parijs)
Dhr. Khaled Benchaalal, Agricultural assistant
Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden
27 Chemin Cheikh Bachir El-Ibrahimi
El-Biar
Postadres: Boite Postale 72, 16030 Algiers - Algerije
Tel.: (00-213) 21.92.28.28
E-mail: alg-lnv@minbuza.nl
www.ambassadepaysbasalger.org

NAIROBI
Werkgebied: Kenia, Eritrea,Oeganda, Tanzania, tevens voor UNEP
Dhr. D.J. Bruinsma, LNV-Raad
Ambassade der Nederlanden,
Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, Riverside Lane, Off Riverside Drive, Nairobi, Kenia
Postadres: P.O. Box 41537, 00100, Nairobi, Kenia
Tel.: (00-254) 20.4450.137
E-mail: nai-lnv@minbuza.nl
2e e-mail: nlnaiagr@accesskenya.co.ke
www.netherlands-embassy.or.ke

PRETORIA
Werkgebied: Zuid-Afrika, Zambia
Prof. drs. N.W. Visser, LNV-Raad
Post/Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, 210 Queen Wilhelmina Street New Muckleneuk,
Pretoria 0083, Zuid-Afrika
Postadres: P.O.Box 117, Pretoria 0001, Zuid-Afrika
Tel.: (00-27) 12.425.4570/2/3
E-mail: pre-lnv@minbuza.nl
2e e-mail: nlpreagr@telkomsa.net
www.dutchembassy.co.za

Amerika

BRASÍLIA
Werkgebied: Brazilië
Ir. B. Vrolijk, LNV-Raad
Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, Ses Avenida das Nações, QD. 801, Lote 05 CEP 70405-900 Brasília – DF, Brazilië
Postadres: Caixa Postal 07/0098, CEP 70359-970 Brasília - DF, Brazilië
Tel.: (00-55) 61.3961.3200 (BZ)
Tel.: (00-55) 61.3961.3208 (LNV)
E-mail: bra-lnv@minbuza.nl
2e e-mail: nlbraagr@uol.com.br
www.embaixada-holanda.org.br

São Paulo (LNV-steunpunt, valt onder LNV-afdeling Brasília)
Mw. F.E. Heering, Agricultural assistant
Consulaat-Generaal der Nederlanden
Bezoekadres: Avenida Brigadeiro Faria Lima 1779, 3 -andar CEP 01451-001-Sao Paulo-SP, Brazilie
Postadres: Caixa Postal 11302, CEP 05422-970-São Paulo-SP, Brazilië
Tel.: (00-55) 11.3811.3300 (BZ)
E-mail: sao-lnv@minbuza.nl
2e e-mail: nlsaoagr@uol.com.br
www.embaixada-holanda.org.br

BUENOS AIRES
Werkgebied: Argentinië, Chili, Uruguay
Ir. F.L.M. Vossenaar, LNV-Raad
Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, Edificio Porteño II, Olga Cossentini 831, Pisos 3 y 4, C1107 BVA Buenos Aires, Argentinië
Postadres: Ambassade der Nederlanden, Olga Cossentini 831, C1107 BVA Buenos Aires, Argentinie
Tel.: (00-54) 11.4338.0090 (LNV)
E-mail: bue-lnv@minbuza.nl
2e e-mail: nlbueagr@embajadaholanda.int.ar
www.embajadaholanda.int.ar

MEXICO
Werkgebied: Mexico, Cuba
Ir. P.A.L. de Rijk, LNV-Raad
Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, Av. Vasco de Quiroga 3000, Piso 7, Colonia Santa Fe, 01210 Mexico D.F., Mexico
Postadres: Apartado Postal 10-656, 11000 Mexico D.F., Mexico
Tel.: (00-52) 55.5258.9921 tst. 205,209 (LNV)
E-mail: mex-lnv@minbuza.nl
2e e-mail: nlmexagr@gmail.com
www.paisesbajos.com.mx

WASHINGTON
Werkgebied: Verenigde Staten van Amerika (incl. Puerto Rico), Canada, tevens Wereldbank
Drs. G.G.J. Thissen, LNV-Raad
Post/Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, 4200 Linnean Avenue, N.W. Washington, D.C 20008-3896, Verenigde Staten van Amerika
Tel.: (00-1) 202.274.2716/2718
E-mail: was-lnv@minbuza.nl
2e e-mail: nlwasagr@yahoo.com
www.netherlands-embassy.org/

Azië

BANGKOK
Werkgebied: Thailand en Vietnam
Ir. R.J. Konijn, LNV-Raad
Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, 15 Soi Tonson Ploenchit Road, Lumpini, Pratumwan
Postadres: P.O. Box 404, Bangkok 10330, Thailand
Tel.: (00-66) 2.309.5290 (LNV)
E-mail: ban-lnv@minbuza.nl
2e e-mail: nlbanagr@loxinfo.co.th
www.mfa.nl/ban

Hanoi (LNV-steunpunt, valt onder LNV-afdeling Bangkok)
Mw. Truong Thi Dung, Agricultural assistant
Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden
Daeha Office Tower, 6 th floor 360 Kim Ma Street, Ba Dinh District, Hanoi
Tel.: (00-84) 4.831.5650
E-mail: han-lnv@minbuza.nl
2e e-mail: nlhanagr@yahoo.com
www.netherlands-embassy.org.vn

JAKARTA
Werkgebied: Indonesië, tevens voor Association of South-East Asean Nations (ASEAN)
Mr. J.M.P.H. van der Zijden, LNV-Raad
Post/Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden,
Jalan H.R. Rasuna Said, Kavel S-3, Kuningan, Jakarta 12950, Indonesië
Tel.: (00-62) 21.524.1032/48 (LNV)
E-mail: jak-lnv@minbuza.nl
2e e-mail: nljakagr@jrne.or.id
www.netherlandsembassy.or.id/

KUALA LUMPUR
Werkgebied: Maleisië, Filippijnen, Singapore
Drs. A.M. de Roo, LNV-Raad
Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden 7th Floor, South Block. The Amp Walk 218, Jalan Ampang
50480 Kuala Lumpur
Postadres: Postbus 10543
50716 Kuala Lumpur
Maleisië
Tel.: (00-60) 3.216.86.206 (LNV)
E-mail: kll-lnv@minbuza.nl
www.netherlands.org.my

Manilla (LNV-steunpunt, valt onder LNV-afdeling Kuala Lumpur)
Dhr. J.I.C. Laquian, Agricultural assistant
Bezoekadres:Ambassade der Nederlanden, 26/F Equitable PCI Bank Tower
8751 Paseo de Roxas
Makati City 1226, The Philippines
Postadres: P.O. Box 2448 MCPO, 1264 Makati, Metro Manilla, Filippijnen
Tel.: (00-63) 2.786.6607 (LNV)
E-mail: man-lnv@minbuza.nl
2e e-mail: lnv@netherlandsembassy.ph
www.netherlandsembassy.ph

Singapore (LNV-steunpunt, valt onder LNV-afdeling Kuala Lumpur)
Dhr. K.C. Chong, Agricultural assistant
Bezoekadres:Ambassade der Nederlanden, 541 Orchard Road, 13-01 Liat Towers, Singapore 238881
Postadres: Tanglin P.O. Box 447, Singapore 912415
Tel.: (00-65) 6739.1121 (LNV)
E-mail: sin-lnv@minbuza.nl
2e e-mail: nlsinagr@singnet.com.sg
www.nethemb.org.sg/

NEW DELHI
Werkgebied: India, Sri-Lanka, Nepal
Mr. W.J. Wolff, LNV-Raad
Post/Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, 6/50F Shantipath, Chanakyapuri, New Delhi 110021, India
Tel.: (00-91) 11.24.197.604/5/77
E-mail: nde-lnv@minbuza.nl
www.hollandinindia.org

PEKING
Werkgebied: Volksrepubliek China, (incl. Hong Kong) en Mongolië
Ir. H.J.W. van Duijn, LNV-Raad
Mw. ir. G.J.G.M. Nuytens-Vaarkamp, LNV-Attachée
Post/Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, 4, Liangmahe Nanlu Rd. Beijing 100600, Volksrepubliek China
Tel.: (00-86) 10.8532.0260 (LNV)
E-mail: pek-lnv@minbuza.nl
2e e-mail: info@nlpekagr.com
www.hollandinchina.org/nl/peking/intro.htm
Web (LNV): www.nlpekagr.com

Hong Kong SAR (LNV-steunpunt, valt onder LNV-afdeling Peking)
Mw. M.P.C. Ng, Agricultural assistant
Post/Bezoekadres: Consulaat-Generaal der Nederlanden, Room 5702, 57/F Cheung Kong Center, 2 Queen's Road Central, Hong Kong, Volksrepubliek China
Tel.: (00-852) 2524.8187/88 (LNV)
E-mail: hon-lnv@minbuza.nl
2e e-mail: nlhonagr@netherlands-cg.org.hk
www.netherlands-cg.org.hk
Web (LNV): www.nlpekagr.com

Shanghai (LNV-steunpunt, valt onder LNV-afdeling Peking)
Dhr. N. Hong, Agricultural assistant
Post/Bezoekadres: Consulaat-Generaal der Nederlanden, Sun Plaza, East Tower, 4th Floor, 88 Xian Xia Road, Shanghai 200336, Volksrepubliek China
Tel.: (00-86) 21.6209.9076 (BZ)
E-mail: sha-lnv@minbuza.nl
2e e-mail: nlshaagr@uninet.com.cn
www.hollandinchina.org/nl/cg/sh-intro.htm
Web (LNV): www.nlpekagr.com

SEOUL
Werkgebied: Republiek Korea en Taiwan
Ir. J.F. Rummenie, LNV-Raad
Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, Kyobo Building, 14th floor, 1, Jongno 1-ka Jongno-gu, Seoel 110-714, Republiek Korea
Postadres: K.P.O. Box 509, Seoel 110-605, Republiek Korea
Tel.: (00-82) 2.723.4180
E-mail: seo-lnv@minbuza.nl
www.nlembassy.or.kr

Taipei (LNV-steunpunt, valt onder LNV-afdeling Seoul)
Mw. C.S. Hsiung, Agricultural assistant
Post/Bezoekadres: Netherlands Trade and Investment Office, Agricultural and Food Department, Rm. B, 5/F Artist Construction Building, 133 Min Sheng E. Road, Section 3, Taipei 105, Taiwan
Tel.: (00-886) 2.2713.5760
E-mail: nltaiagr@ntio.org.tw
www.ntio.org.tw/agricultural/index-e.htm

TOKYO
Werkgebied: Japan
Mw. Drs. C Boonstra, LNV-Raad
Post/Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, Shiba-koen, 3-6-3, Minato-ku, 105-0011 Tokyo, Japan
Tel.: (00-81) 3.5776.5490 (LNV)
E-mail: tok-lnv@minbuza.nl
2e e-mail: nltokagr@oranda.or.jp
www.oranda.or.jp

Europese Unie

Athene (LNV-steunpunt, valt onder LNV-afdeling Boekarest)
Mw. M. Plessas-Schallenberg, Agricultural assistant
Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, Leoforos Vassileos Konstantinou 5-7, Athene 106-74, Griekenland
Tel.: (00-30) 2.107.254.960
E-mail: ath-lnv@minbuza.nl
2e e-mail: ath-agr@dutchmail.gr
www.mfa.nl/ath

BERLIJN
Werkgebied: Duitsland, Zwitserland
Dr. T.C. de Groot, LNV-Raad
A. Veldhuizen MBA, LNV-attaché
Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, Klosterstrasse 50,
10179 Berlin, Duitsland
Tel.: (00-49) 30.2095.6480 (LNV)
E-mail: bln-lnv@minbuza.nl
www.dutchembassy.de

BOEDAPEST
Werkgebied: Hongarije, Slovenië, Oostenrijk
Ir. J.A. Landstra, LNV-Raad
Drs. A.E. Braam, Raad voor Veterinaire aangelegenheden
Veterinair Werkgebied: Hongarije, Bosnië-Herzegovina, Bulgarije, Kroatië, Macedonië, Turkije, Roemenië, Servië, Montenegro, Slovenië, Slowakije en Tsjechië
Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, Fuge utca 5-7, (2e district),
1022 Boedapest, Hongarije
Postadres: P.O. Box 56,
1388 Boedapest, Hongarije

Tel.: (00-36) 1.3366.380 (LNV)
E-mail: bdp-lnv@minbuza.nl
www.netherlandsembassy.hu

BOEKAREST
Werkgebied: Roemenië,
Bulgarije, Griekenland
ir. H.L.M. van Wissen
Post/Bezoekadres: Ambassade der
Nederlanden, Aleea Alexandru 20, Sector 1,
011823 Boekarest, Roemenië
Tel.: (00-40) 21.231.5657 (LNV)
E-mail: bkr-lnv@minbuza.nl
2e e-mail: nlbkragr@olanda.kappa.ro
www.olanda.ro/

Sofia (LNV-steunpunt, valt onder LNV-afdeling Boekarest)
Mw. D.H. Milenkova, Agricultural assistant
Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden,
Oborishte 15, 1504 Sofia, Bulgarije
Postadres: P.O. Box 91, 1000 Sofia, Bulgarije
Tel.: (00-359) 2.8160.380 (LNV)
E-mail: sof-lnv@minbuza.nl
2e e-mail: nlsofagr@bulpost.net
www.netherlandsembassy.bg/

BRUSSEL
Werkgebied: België, Luxemburg
Ing. A. Wegen, LNV-Raad
Dhr. mr. Ing. K.H.A. von Chrismar, LNV-raad
voor de Westerschelde,
Mw. ir. S. Kruiderink, Agricultural Assistant
Post/Bezoekadres: Ambassade der
Nederlanden, H. Debrouxlaan 48,
1160 Brussel, België
Tel.: (00-32) 2.679.1550 (LNV)
E-mail: bru-lnv@minbuza.nl
www.nederlandseambassade.be

KOPENHAGEN
Werkgebied: Denemarken, Estland,
Finland, Noorwegen, IJsland, Zweden
Dhr. H.H. Schipper, LNV-Raad
Post/Bezoekadres: Ambassade der
Nederlanden, Toldbodgade 33,
DK 1253 Kopenhagen K, Denemarken
Tel.: (00-45) 33.707.218
E-mail: kop-lnv@minbuza.nl
2e e-mail: nlkopagr@newmail.dk
www.nlembassy.dk

LONDEN
Werkgebied: Verenigd Koninkrijk, Ierland
Drs. E. Wermuth, LNV-Raad
Post/Bezoekadres: Ambassade der
Nederlanden, 38, Hyde Park Gate,
Londen SW7 5DP, Verenigd Koninkrijk
Tel.: (00-44) 20.7590.3279/76/77/80
E-mail: lon-lnv@minbuza.nl
2e e-mail: nllonagr@netherlands-
embassy.org.uk
www.netherlands-embassy.org.uk/

MADRID
Werkgebied: Spanje, Marokko, Portugal
Mw. Mr. S.M.C. Deepen, LNV-Raad
Post/Bezoekadres: Ambassade der
Nederlanden, Avenida del Comandante
Franco 32, 28016 Madrid, Spanje
Tel.: (00-34) 91.353.7521/20 (LNV)
E-mail: mad-lnv@minbuza.nl
2e e-mail: nlmadagr@telefonica.net
www.embajadapaisesbajos.es

Lissabon (LNV-steunpunt, valt onder LNV-afdeling Madrid)
Mw. A.P. Paiva Geadas,
Agricultural assistant
Post/Bezoekadres: Ambassade der
Nederlanden, Avenida Infante Santo
43-5o, 1399-011 Lissabon, Portugal
Tel.: (00-351) 21.391.4919 (LNV)
E-mail: lis-lnv@minbuza.nl
2e e-mail: nllisagr@netcabo.pt
www.emb-paisesbaixos.pt

PARIJS
Werkgebied: Frankrijk, Algerije
Mw. drs. M.A.J. Vaes, LNV-Raad
Post/Bezoekadres: Ambassade der
Nederlanden, 7-9 Rue Eblé,
75007 Parijs, Frankrijk
Tel.: (00-33) 1.4062.3353 (LNV)
E-mail: par-lnv@minbuza.nl
www.amb-pays-bas.fr

PRAAG
Werkgebied: Tsjechië, Slowakije
Mw. drs. E. van de Vrugt, LNV-Raad
Post/Bezoekadres: Ambassade der
Nederlanden, Gotthardska 6/27,
160 00 Praag 6, Bubeneç, Tsjechië
Tel.: (00-420) 233.015.218
E-mail: pra-lnv@minbuza.nl
2e e-mail: nlpraagr@ti.cz
www.netherlandsembassy.cz

ROME
Werkgebied: Italië
Mw. drs. C.W. Zwitser, LNV-Attachée
Mw. M. Sipman, Agricultural assistant
Post/Bezoekadres: Ambassade der
Nederlanden, Via Michele Mercati 8,
00197 Rome, Italië
Tel.: (00-39) 06.3228.6224 (LNV)
Tel.: (00-39) 06.3228.6001 (BZ)
E-mail: rom-lnv@minbuza.nl
2e e-mail: nlromagr@tuttopmi.it
www.olanda.it/

WARSCHAU
Werkgebied: Polen, Letland, Litouwen
Ing. R.N.P.N.M. Tans, LNV-Raad
Post/Bezoekadres: Ambassade der
Nederlanden, Ul. Kawalerrii 10,
00 468 Warschau, Polen
Tel.: (00-48) 22.559.1269
E-mail: war-lnv@minbuza.nl
2e e-mail: nlwaragr@ikp.pl
www.nlembassy.pl

Midden-Oosten

ABU DHABI
Werkgebied: Verenigde Arabische Emiraten,
Saoedi-Arabië, Iran
Ir.P.J.M. de Jong, LNV-Raad
Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden,
Apt. 602 Al Masaood Tower Building,
Shelkh Hamdan Street, Abu Dhabi,
Verenigde Arabische Emiraten.
Postadres: P.O.Box 46560, Abu Dhabi,
Verenigde Arabische Emiraten.
Tel.: (00-971) 2.632.0712 (LNV)
E-mail: abu-lnv@minbuza.nl

Dubai (LNV-steunpunt, valt onder LNV-afdeling Abu Dhabi)
Mw. S. Kadri, Agricultural Assistant
Bezoekadres: Consulaat-Generaal Dubai
ABN-Amro Building
Khalid Bin Waleed Road, Bur Dubai, U.A.E.
Postadres: P.O. Box 7726, Dubai, U.A.E.
Tel.: (00-971) 4.3528700/3511313
(ext. 112) (BZ)
E-mail: dba-lnv@minbuza.nl

Riyadh (LNV-steunpunt, valt onder LNV-afdeling Abu Dhabi)
Dhr. M.M. el Bahaie, Agricultural assistant
Bezoekadres: Ambassade der
Nederlanden, Diplomatic Quarter, Riyadh,
Saoedi-Arabië
Postadres: P.O.Box 94307, Riyadh 11693,
Saoedi-Arabië
Tel.: (00-966) 1 488 1093/2501 (LNV)
E-mail: riy-lnv@minbuza.nl
www.holland.org.sa

Teheran (LNV-steunpunt, valt onder LNV-afdeling Abu Dhabi)
Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden,
Darrous Shahrzad Boulevard, Kamasaie
Street,
1st East Lane 33, 19498 Teheran, Iran
Postadres: P.O. Box 11365-138, Teheran, Iran
Tel.: (00-98) 21.2255.5094 (LNV)
E-mail: teh-lnv@minbuza.nl
www.mfa.nl/teh

KAIRO
Werkgebied: Egypte, Jordanië,
Libanon, Syrië
Dr. Ir. J.G.H. van der Beek, LNV-Raad
Post/Bezoekadres: Ambassade der
Nederlanden, 18, Hassan Sabri Street,
11211 Zamalek, Kairo, Egypte
Tel.: (00-202) 2 736 38 63 / 2 739 55 71/2/3
E-mail: kai-lnv@minbuza.nl
www.mfa.nl/cai

Overig Europa

ANKARA
Werkgebied: Turkije, Israël,
Palestijnse Gebieden
Mw. drs. C.J.M. Konsten, LNV-Raad
Post/Bezoekadres: Ambassade der
Nederlanden, Turan Günes Bivari. Hollanda
Caddesi no. 5, 06550 Yildiz Ankara, Turkije
Tel.: (00-90) 312.409.1860 (LNV)
E-mail: ank-lnv@minbuza.nl
2e e-mail: nlankagr@superonline.com
www.dutchembassy.org.tr
www.nlankagr.com

KIEV
Werkgebied: Oekraïne,
Ir. Ing. M. Y. Brouwer, LNV-Raad
Post/Bezoekadres: Ambassade der
Nederlanden, Kontraktova Ploscha 7,
01901 Kiev, Oekraïne
Tel.: (00-380) 44 490 82 23 (LNV)
E-mail: kie-lnv@minbuza.nl
www.netherlands-embassy.com.ua

MOSKOU
Werkgebied: Rusland, Kazachstan
Ir. M. Overheul, LNV-Raad
Mw. L.K. Birkman, MA, LNV-Attachée
Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden,
Tijdelijk adres tot november/december
Smolenskaya Plochad, building 3,
offices 709, 710, 711
Postadres: Kalashny Pereulok 6,
13100 Moskou, Rusland
Tel.: (00-7) 495.797.2946
E-mail: mos-lnv@minbuza.nl
www.netherlands-embassy.ru

ZAGREB
Werkgebied: Bosnië-Herzegovina, Kroatië,
Servië en Montenegro
Mr. O.B.M. Meuffels, LNV-raad
Mw. D. Bacic, Agricultural assistant
Post/Bezoekadres: Ambassade der
Nederlanden, Medvescak 56,
10000 Zagreb, Kroatië
Tel.: (00-385) 1.464.2220 (LNV)
E-mail: zag-lnv@minbuza.nl
2e E.mail: nlamb.lnv@zg.htnet.hr
www.netherlandsembassy.hr

Belgrado (LNV-steunpunt, valt onder LNV-afdeling Zagreb)
Mw. M. Lazovic, Agricultural assistant
Bezoekadres: Ambassade der
Nederlanden, Simina 29,
11000 Belgrado, Servië
Tel.: (00-381) 11.202.39.80
E-mail: bel-lnv@minbuza.nl
2e e-mail: nlgovbel@eunet.yu (tijdelijk)
www.nlembassy.org.yu

Permanente Vertegenwoordigingen LNV bij internationale organisaties

BRUSSEL PV-EU
Mr. G.P.G. Kunst, LNV-Raad
Drs. A.M. Akkerman, Raad voor
Veterinaire Aangelegenheden
Drs J.J.M. Paardkoper, LNV-Attaché
Post/Bezoekadres: Permanente
Vertegenwoordiging van het Koninkrijk
der Nederlanden bij de Europese Unie,
H. Debrouxlaan 48, 1160 Brussel, België
Tel.: (00-32) 2.679.1545/1546 (LNV)
E-mail: bre-lnv@minbuza.nl
www.nederlandseambassade.be

Tevens belast met procurement-aangelegenheden in het kader van de ontwikkelingsfondsen van de EU.

GENÈVE PV-WTO
Werkgebied: Permanente
Vertegenwoordiging van het Koninkrijk
der Nederlanden bij de WTO
(Wereldhandelsorganisatie) en andere -
internationale organisaties te Genève
(UNCTAD, UNEP, WHO, WIPO/UPOV)
Mr. M.P.C. Huige, LNV Raad
Postadres: C.P. 196, 1211 Genève 20 CIC,
Zwitserland
Tel.: (00-41) 22.748.1822/08 (LNV)
E-mail: rien.huige@minbuza.nl
2e e-mail: nlgevagr@bluewin.ch

PARIJS PV-OESO
Werkgebied: Permanente
Vertegenwoordiging van het Koninkrijk
der Nederlanden bij de OESO (Organisatie
voor Economische Samenwerking en
Ontwikkeling)
Mw. drs. P.C.M. van Bentum, LNV-Raad
Post/Bezoekadres: 12-14 Rue Octave
Feuillet, 75116 Parijs, Frankrijk
Tel.: (00-33) 1.4524.9971
E-mail: pao-lnv@minbuza.nl
2e e-mail: nlpaoagro@fr.oleane.com

ROME - PV ROME
Werkgebied: Permanente
Vertegenwoordiging van het Koninkrijk
der Nederlanden bij de VN-organisaties
voor voedsel en landbouw
Mw. A.M.A. van Ardenne-van der Hoeven,
Buitengewoon en Gevolmachtigd
Ambassadeur, Permanent Vertegenwoordiger
Dr. T.R.G. van Banning, Ambassaderaad,
Plv. Permanent Vertegenwoordiger
Mw. Drs. M. Geusebroek, Tweede
Secretaris Post/Bezoekadres: Permanente
Vertegenwoordiging van het Koninkrijk
der Nederlanden bij de VN-organisaties
voor voedsel en landbouw, Via delle
Terme Deciane 6, 00153 Rome, Italië
Tel.: (00-39) 06.574.0306/ 2326
E-mail: rof@minbuza.nl
2e e-mail: nlrofagr@netherlandspermrep.it

Netherlands AgriBusiness Support Office

Kunming
Mw. R.E.N. Snijders, Chief Representative,
Mw. Yang Yang, Deputy Representative
Room 1604, Hongta Mansion
155 Beijing Road
Kunming 650011, P.R.China
Tel: (0086) (0) 871 3578 322
E-mail: nbsokm@nbsokm.com
www.hollandinchina.org

Moskou
Mw. O. Smirnova, Chief Representative
Smolenskaya pl. bld. 3
Regus-Smolensky Passage, Business Centre
Russia, Office 625
121099 Moskou, Rusland
Tel: (007) (0) 495 937 8495
E-mail: o.smirnova@nabso.ru
www.nabso.ru

Harbin
Dhr. Erik Baudoin, Chief Representative
Room E, 14/FL
Dikang-Caifu Building
Zhongshan Road 162-1
Xiangfang District
Harbin 150040 Heilongjiang
P.R.China
Tel: (0086) (0) 451 555 00240
E-mail: erik.baudoin@nabso.cn
2e e-mail: windowseat@yahoo.com
www.hollandinchina.org

Activiteitenkalender 2008

Programma Bilaterale Economische Samenwerking van de directie Industrie & Handel

Holland. Pioneers in international business

Onderstaande activiteiten zijn op alfabetische volgorde gerangschikt per regio en per land.

Regio/land	Periode 2008	Activiteit	Inlichtingen uitvoering	Inlichtingen markt
Afrika				
Ethiopië	25-27 maart 2009	Hortiflora te Addis Abeba, tuinbouwvakbeurs (Holland Paviljoen met omlijstende activiteiten)	HPP Worldwide 020 6752326	Ingrid Korving 070 378 4797
Amerika				
Venezuela	1-5 december	Landbouwmissie	NLABC 070 3441504	Jochem Porte 070 3784428
Azië/Oceanië				
India	28 nov. - 1 dec.	AgroTech te Chandigarh, landbouwbeurs (infostand)	LNV-afdeling 00 91 11 24197604	Arno Rohde 070 3784486
Japan	15-19 december	Spreekdagen (werkgebied Japan) i.c.m. Korea	EVD 070 7788245	Richard van den Bergh 070 3784246
Korea	15-19 december	Spreekdagen (werkgebied Korea, Taiwan) i.c.m. Japan	EVD 070 7788245	Arno Rohde 070 3784486
EU				
Duitsland	25-28 november	Handelsmissie met individuele matchmaking voor de sierteeltsector te München e.o.	Holland Flower Partners 0527 202051	Martijn Homan 070 3785553
	16-25 januari 2009	Grüne Woche te Berlijn, algemene landbouw- en voedingsmiddelenbeurs (Hollandpaviljoen)	Martijn Homan 070 3785553	Martijn Homan 070 3785553
Verenigd Koninkrijk	15-18 maart 2009	IFE te Londen, internationale voedingsmiddelenvakbeurs (Holland Paviljoen)	Jan Schenk 070 3784169	Lnv-afdeling 00 44 20 75903279
Midden-Oosten				
Dubai (VAE)	23-26 febrari 2009	Gulfood te Dubai, internationale vakbeurs voor voedingsmiddelen en equipment (Holland Paviljoen)	NCH 070 3441586	LNV-afdeling 00 971 2 6320712
Overig Europa				
Rusland	1-5 december	Spreekdagen (werkgebied Rusland, Kazachstan, Oezbekistan, Wit-Rusland)	EVD 070 7788245	Evert Jan Krajenbrink 070 3785140
Servië	8-10 december	Handelsmissie sierteelt, groente en fruit	EUNITE 070 3474568	Sabine Hoff 070 3785259
Turkije	23-28 november	Handelsmissie tuinbouw naar regio's Istanbul, Izmir en Antalya	KvK Den Haag 070 3287221	Jordy van Honk 070 3784446
	4-7 december	Growtech Eurasia te Antalya, tuinbouwvakbeurs (infostand)	LNV-afdeling 00 90 312 4091860	Jordy van Honk 070 3784446